

Brassói Lapok

Ára 5 (e)

Péntek
1932 * február 5

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

28. szám
XXXVIII. évtolyam

Ára 5 (e)

Mandzsuriában a halálgyár áldozatai:

Genfben a meggyőzött élők várják a leszerelést

Helyszini jelentés a leszerelési konferenciáról

Genf, február 3.

Az új genfi pályaudvarra a pénteken, szombaton, vasárnap és hétfőn befutó vonatok öntötték a világot minden tájáról érkező delegátusokat.

A genfi idegen koloniák csapatosan doznak ki a hazájukból érkező leszerelési kiküldöttek fogadtatására.

Az amerikai leszerelési delegátusokat, akik Gibbson miniszter vezetésével érkeztek, az amerikai Egyesült Államok csilagos lobogójával és virágokkal köszöntötték a hölgyek.

A legnagyobb érdeklődéssel fogadták Hendersont, a leszerelési konferencia elnökét. Bár a volt angol külügyminiszter nem a régi pirosposztos ur, aki volt, látványosan megviselte a betegsége, de azért jól

Még érdekesebb lord Cecil helyzete, a kinek valósággal feszültnék látszik a viszonya az angol delegációhoz.

Viscount Cecil a konzervatív kormányt támogató nézeteltérése miatt egyszerűen kigolyózták Nagybritánia leszerelési képviselőitől, azaz hogy az ér-

HERRIOT (francia)

demes államférfi, aki Hendersonnal együtt egyedül képviseli az igazi angol pacifista közvéleményt — ellenzékben lesz a konferencián Angliával...

Roppanat furcsa és titokzatos a franciák magatartása. Laval még mindig nincs itt, André Tardieu hétfőn érkezett, Jean Paul Boncour, aki az előzetes leszerelési konferencián vezérszerepet vitt és a mostani kínai-japán hadüzenet folytán döntő fontosságúvá vált tanácsülésben elnököl, egy napra visszautazott Párisba — utasításokért...

Az is titokzatos kérdés, miért éppen a véresszáj Tardieu vezeti Genfben a francia delegációt és miért marad Aristide Briand a nemzetközi élet kedvence, akit a Nemzetek Szövetségénél különösen hosszánával üdvözlésnek az itt uralkodó háborús atmoszféra miatt. Vajon most is csak a kihívó és könyörület nem ismerő „biztonság, békéltető-bírság, leszerelés” hármas jelszavát fogja a világ népébe kukorékolni a gall kakas? Még jobban megalázni a németeket? Vagy engedmenyt tesznek és csak azért jött Tardieu, hogy az engedménynök nagyobb nyomtérkot adjon, hogy azt Versailles értelmi szerzője teszi és nem Lokarno Atyja...

Genf életében egzotikus színek, nagyvilági elevenség költözött. Hőmpölyögnek a járókelők az utcán az előtt a kirakat előtt, ahol

a svájci asszonysszöpettség két butorkocsi-terjedelmű szekrényben kiállította a kétésfélmillió aláírást magukban foglaló ipeket, amelyekben az angol nők követelték a leszerelési konferenciától, hogy megalkuvás nélkül vessenek véget a fegyverkezésnek.

A kirakatban, ahol a ládák állnak, angol és svájci színek virítanak és a forgalmas Croix d'Or áruházának homlokán a Lac Léman dércsipe partjáról fujdogáló szél békésen lengeti a világ minden nemzetének színeiből egymás mellé tett lobogókat...

Hatalmas apparátussal vonulnak fel a leszerelésre az olaszok, akik az egyik legnagyobb szálloda valamennyi apartementjét lefoglalták delegációjuk számára.

A japánok az oroszokat szorították ki a Metropoltól. Délután elnéztünk a Hotel Metropol tájára, ahol úgy nyüzsgönek a japánok, mint a szárazra kivetett halak. Mintha Nippon szigetlakói a leszerelési konferencia előtt is tüntetni szeretnének veszélyes túlszaporodottságukkal:

nemcsak a legtöbb katonát, főleg magasrangú tengerésztisztet hozták magukkal, hanem öt-hat aktív miniszter is van a japán küldöttségben és övök a legjobban megszervezett katonai delegáció.

Itt van Matsui tábornok, Nagano admirális, a japán hadsereg legismertebb szervezői, Musakoi gróf (valamennyien olyan egyformák, mint a Montmartre kifutói) és mások.

Megkérdeztem a Metropol portásától, mi

HENDERSON, a konferencia elnöke, aki legexponáltabb híve az általános lefegyverzésnek.

A japán-kinai háború feszült atmoszférájában nyílt meg Genfben a leszerelési konferencia

Genf, február 3.

A japán-kinai háború által teremtett feszült atmoszférában nyílt meg tegnap délután Genfben a leszerelési konferencia, amelyen kétszáz delegátus jelent meg. Jellemző, hogy a delegátusokon kívül számos magánember is Genfbe érkezett és különböző ötletekkel szolgál a leszerelési konferencia titkárságának arról, hogyan lehetne az új világháborút elkerülni. A magánosok közül sokan hosszú írásos beadványban fejtik ki véleményüket.

A konferenciát délután hat órakor nyitotta meg Henderson angol külügyminiszter angol és német nyelven. Mindezekelött kiemelte, hogy

a jelenlévő delegátusok ezerhétszáz millió embert képviselnek és így ez egyike az utóbbi évtized legnagyobb konferenciáinak.

— Nem szabad illúziókban ringatnunk magunkat — mondotta Henderson — mert hiszen rengeteg nehézség és akadály tornyosul eléünk. De nem szabad a hitünket sem elveszíteni. — Tény az, — folytatta emelt hangon —

ilyen hangulat volt a japán delegációban, mikor híriül vették a kínai hadüzenetet?

— Semmilyen hatást nem láttam rajtuk — mondja a derék német-svájci ember. Isszák a teát egész nap és panaszkodnak, milyen hideg van nálunk Európában...

Érdekes, mennyire új magatartást vettek fel a japánok Genfben. Amíg a franciákul borzalmasan dadogó Joshisawa érvelései kínos hatást tettek mindenfelé, ma szinte üdülés végighallgatni a tanácsban felszólaló ifjú, csinos Sato kiküldöttét. Csak a japán miniszter ajka körül futkározó mosoly árulja el, hogy Japán a végsőkig el van szánva sárga szomszédjával szemben.

Máris látni azonban, hogy igazából az amerikaiak dominálják a leszerelési konferencia metropolját. Járnak-kelnek fapipájukkal a szájukban, hangos tőlük a genfi utca, kedélyesen borozgatnak a boite-okban és összevásárolják a félvárost. Átkeltek az óceánra a leszerelési konferenciára, mintha New Jersey-be, vagy Isten tudja melyik közeli tengerparti fürdőjükre ruccantak volna le. Ők képviselik a lerongyolódott és hitét vesztett kontinensen a hatalmat, a jókedvet, meg a pénzt, de hozzájuk kapcsolódik minden várakozás és remény is, amit a leszerelési konferencia eredményéhez fűznek.

Illusztris alakjuk Normann Dawis, az amerikai delegáció erőyes arcú vezetője, az újvilág egyik legbefolyásosabb pénzügyi kapacitása, akit az általa alapított Dawis-féle tennis-serleg tett mindenféle népszerűvé.

Ez a tipikus fáradhatatlan és ma is fiatal amerikai, délután érkezett meg Párisba, már reggel jókor egy izgalmas szettet vívott Ladoumégue futóhajókkal, jól elpáholta a franciát és aztán Genfbe jött leszerelni...

Seidner Imre

GIBBSOON (amerikai)

tett neki a Riviéra és látni rajta, hogy csak egy lendület kell és újból a régi, cselekednitudó Labour-Party vezér lesz.

Mindenki tudja, hogy az aktív hatalmat elvesztett volt britt külügyminiszternek, aki pátózatlanul maga mögött tudja az angol lakosság kétharmad részét, az élete és karrierje fonódik össze a leszerelési konferencia sorsával.

Ha a leszerelési világhírekeztetés sikerül, illetve legyünk pontosabbak, ha a konferencia nem vall tökéletes fiaskót, a Foreign Office makulátlan egyéniségű ura — Angliában újból a jövő embere...

A leszerelési konferencia elnöke felcséggel együtt érkezett meg Genfbe, úgy látszik több hónapig itt szándékoznak maradni. Hendersonnak elég stilszerűen a Hotel de la Paix-ban szálltak meg, a Quai du Wilson egyik rendkívül disztíngvált, bár nem a legelőkelőbb szállodájában, ahol ezidőszereint egyetlen más angol személyiség sem időzik.

Általában roppant tanulságos dolog végigszaladni a 64 állam Genfben jövő delegátusainak szállásán. Hogy melyik delegáció hol száll meg, azt a legváratlanabb politikai és egyéb érdekek határozzák meg. Az angol delegáció alig volna elképzelhető máshol, mint a Beau-Rivage-ban.

MacDonald számára is itt tartottak fenn egy egész emeletet,

így hát ezért is érthető, ha Henderson egy másik hotelba ment

A nagybányai arany-láz

Hat kiló aranyról tudnak, amely ugyan réz volt, de sokszor hat kiló arany kilólyt a határon

Nagybányai előkelőségek a nagybányai gyanu központjában

Nagybánya, február 3.

A B. L. bukaresti tudósítás alapján beszámolt arról a fejtelenségről, amelyet nagybányai aranybányászok a nagybányai rendőrség és főként Serafolianu detektív ellen a miniszteriumban tettek, aki az aranylopások és aranycsempészek ügyében nyomoz. E feljelentéstől függetlenül azonban Nagybanán mégis az a helyzet, hogy bajok vannak az arany körül, amely el-elűnik, sőt a határon is átvándorol.

Attól függetlenül, hogy a nyomozás mi-

Mane János a fernezelyi kohóművek volt mechanikusa, aki tanuságot tett a mellett, hogy körülbelül hatszáz kiló aranyport kiloptak az állami raktárakból. Az aranyport még nem tiszta arany és az ilyen aranyporból körülbelül ezer kilóból 1 kiló husz deka aranyat lehet nyer- ni. Ez az eltulajdonított hatszáz kiló aranyiszap tehát legfeljebb hat-hétszáz gramm aranyt felel meg és az, aki lopta és az aki értékesítette és az, aki megvette, bizonyára nem az arany érté- kéért, hanem egyéb célokért lopta el ezt a mennyiséget. Mane István állítása sze- rint ezt a mennyiséget a Petrován-testvé- rek magánbányája vette meg, még pedig azzal a céllal, hogy ez a vett aranyport, amely aranyban gazdag, megkeverje a maga bányájának aranyporával és így keverve megfelelő helyeken dokumentál- hassa, hogy bányájának milyen értékei vannak. Gyenge logikája vallomás, de akármilyen gyenge, a 600 kiló mégis hi- ányzik.

Mane János vallomása után természetesen megidéztek a rendőrségre a bánya tulajdonosait is, akik közül csak az egyik tartózkodik e pillanatban Nagybanán, éppen az, aki a dolgok vitelére a legki- sebb befolyással van és így vallomást sem tud tenni. A másik két testvér az ide- zés kézbesítésének napján nem volt Nagybanán, hanem Bukarestben és Ko- lozsváron tartózkodtak.

E percben tehát még nem lehet tudni, hogy mi igaz a vádakból, és valószínű- leg sohasem tudja meg senki, mert a vádló ma már — halott.

Mane István ugyan a rendőrség más- nap további kihallgatásra beidézte. Az idézést a fiatal mechanikus még kézhez vette és azt mondotta Fernezelyen lakó családjának, hogy a rendőrségre megy. Nem ment azonban a rendőrségre, ha- nem a fernezelyi patak mentén megke- rülte a falut.

A falu határában, a patak partján megállott Mane István, dinamitot vett elő és azt a szájába vette.

A dinamit gyújtószinórját meggyújtot- ta, amely felrobbantotta a patront és széjjel vetette az öngyilkos fejét.

Csodálatos módon Mane István nem halt meg azonnal, hanem összeroncsolt koponyával még négy óra hosszat élt. Be is szállították a nagybányai kórházba, a hol azonban egy pillanatra sem tért esz- méletre és így halt meg.

A fiatal mechanikus halála lázba hoz- ta egész Nagybanát. Mane János — ezt halálával igazolta — nemcsak ezt a hat- száz kiló aranyiszapot tudja, de tud még sok egyebet. Félt a vallatástól, egészen bizonyos, hogy a vallatás fizikai szoron- gattatástól is félt, de azért az ember életét még el nem dobja.

Egyéb dolgokat is tudhatott Mane Já- nos, mint azt a 6—700 gramm aranyat reprezentáló aranyiszapot, amelyet a rak- tárból elvittek és eladtak. Sem a vevő, sem a továbbiak most már nem fognak kiderülni és így a nyomozás ismét holt pontra jutott.

A nyomozásnak pedig megvan a pozí- tiv kiinduló pontja. A kétségtelen pozí- tivum az, hogy Érmihályfalván át a kö- zel hetekben

hat kiló szinaranyat akartak kicsem- pészni, mely csempészést azonban a vámőrség tetten érte.

Erről már írt a B. L. és megírta, hogy a csempésznél nem aranyat, hanem rézet találtak. Ugy látszik sokáig rejtély ma- rad, hogy miképpen lett az utolsó pilla- natban az aranyból réz. Az a feltevés, hogy a csempész megcsalta megbízóját, ellopta az aranyat, aranylap formájában rézet öntetett ki és aztán — feljelentette önmagát, hogy a vámőrök rajtaesiojék s azt állithassa, megbízójának, hogy ő ara- nyat akart kicsempészni, és maga sem érti, miért fekszik most a bünjelek kö- zött arany helyett réz.

Miért halt meg Manc István?

képpen folyik, tagadhatatlan: Nagyba- nyán a kibányászott arany nem kerül maradék nélkül az állami beváltóba és vannak már olyan konkrét és kézzel fog- ható tárgyi bizonyítékok is, amelyek azt mutatják, hogy az aranyércet és arany- iszapot lopják.

Mane János a lefolytatott nyomozás so- rán bevallotta, hogy tudja, ki lopta az aranyiszapot és az aranyport és azt is be- vallotta, hogy körülbelül

hatszáz kiló aranyport az állami rak- tárból idegen kezeknek juttattak.

Az a tény azonban, hogy a budapesti rendőrség az arany-csempészek ügyében már hónapok óta nyomoz, továbbá az a körülmény, hogy a budapesti román kö- vetség a sorozatos arany-csempészséről értesítette a külügyminisztert, azt bizo- nyítja, hogy nem először vitték ki Ma- gyarországba aranyat és így nem hat kiló aranyat vittek ki össze- sen.

Sorozatosan folyik ki az arany Nagyba- nyáról és Mane István azért halt meg, mert rá tudott volna mutatni nemcsak arra a 600 gramm aranyat reprezentáló aranyiszapra amelyet bevallott, de sok más egyébire is.

Nagybanán egészen hangosan beszél- nek ismert nevekről a városban pozí- ciót viselő emberekről, akiknek nagy politikai befolyásuk, illetve összeköté- sük van és azt mondják róluk, hogy ezek a nadrágosak, diplomások, poten- tiátok veszik és viszik az aranyat.

Minden nyom arra mutat, hogy tény- leg nagyszabású aranycsempészes folyik. Alig egy néhány napja a baltai francia bányából hatvan szekér ara- nyat tartalmazó ércet szállítottak be Fer- nezelyre. Az országut egy hídja alatt a detektívek két zsák aranyércet talál- tak.

A fuvarosok ledobták az aranyércet a székérről azzal a céllal, hogy cinko- saik azt a híd alól felvesyék, elvigyék és kiolvassák.

Nem lehet megállapítani, hogy kinek a szekeréről került a híd alá az aranyérc, mert a francia bá- nya elkövette azt a hibát, hogy nem írta fel, hogy melyik szekéren hány zsá- kot visznek, csak kísértette a székér-me- nelet. A szekerek reggel négy órakor in- dultak el Baitáról Fernezelyre. Reggel négy órakor nem is láthatja meg a kí- séró, ha hatvan egymás után vándorzó szekérről egy-egy zsákot gyorsan leháji- tanak. A zsákok maguk nem is neheznek. Egy-egy zsák legfeljebb ötven-hatvan kiló. Egy jó erőben levő fuvaros a szekér tetejéről játszva legurítja.

Miért veszik az aranyport, az arany- iszapot, az aranyércet, ha nem azért, hogy valahol kiolvassák és értékesít- sék?

A nyomozás egy olvasztó tégelyt talál- is már. I. e. b. István nyugalmazott bá- nyaigazgatósági tisztviselő lakásán ház- kutatást tartottak és itt tíz kiló robba- náshoz használatos feketeport találtak és találtak egy arany-olvasztó apparátust. A fekete porról kiderült, hogy azt Sasu mérnök, aki állami utakat épített, hagy- ta i. e. b. lakásán akkor, amikor nála la- kott és az is kiderült, hogy ez a fekete- por az állami ellátó hivatalból került ki. Az olvasztó felszerelésre vonatkozólag Liebig előadja, hogy azt csak kísérleti célokra használja. Mint régi bányász- szakember különböző kísérletekkel fog- lalkozik és ezekhez a kísérletekhez kel- lett neki az olvasztó felszerelés. Éppen ma száll ki egy kémiai szakértőbizottság a helyszínére. Ennek a bizottságnak azt kel megállapítani, hogy a talált olvasztó- berendezés csak kísérletre való-e avagy lehet vele olvasztani is. Aranyat is.

Mane János — ez tagadhatatlan! — a legforróbb pillanatban lett öngyilkos. Puha és befolyásolható ember volt Mane, akiről azt mondják, hogy tovább vallott volna. Az első napon utat és nyomot mu- tatott már. Érezte, hogy nem tud majd elég eréllyel tagadni és küsz minden és felborul az az erős és kiépített szerve- zet, amely Nagybanáról viszi az ara- nyat.

Egyelőre minden elakadt. Az aktahegyek megnöttek és megnöt- tek a kombinációk hírszórói is, de minden nyomot eltörölni az a dina- mit-patron, amellyel Mane István fiatal életét a sirba vitte.

Rövidesen benyújtják az új választási törvényt

Bukarest, február 3.

A parlament új ülészakán be fogják nyújtani a választási törvény módó- sításáról szóló javaslatot, amelynek alapját Mirto ismeretes javaslata képezi, az- zal a különbséggel, hogy kihagyják belőle az ugynevezett prémios szakaszt, amely tudvalevőleg azt mondja ki, hogy az a part, amelyik a szavazatok negy- ven százalékát megszerezte, prémium képpen még körülbelül harminc száza- lékot kap.

Ehelyett a ténylegesen megszerzett mandátumok arányában jutnának a pár- tok képviselethez.

Öngyilkos lett egy erdőőr, mert félt a vadorzók bosszujától

— Nemsokára végünk veled is — üzenték a vadorzók

Temesvár, február 3.

Beszámoltunk arról a véres tragédiáról, amely a temesmegyei Liget község hatá- rában játszódott le. Valceanu Mihály és Bojin György erdőőrök két felfegyver- kezett vadorzót vettek üldözőbe s közben az egyik vadorzó agyonlőtte Valceanu Mihályt.

Bojin György ugyan sértetlenül került ki a veszedelmes kalandból, de ő sem élte túl tragikus sorsu társát. Az erdei kaland estéjén ugyanis bezörgettek Bojin ablakán és bekialtották:

— A társadat már megöltük, de nem- sokára végünk veled is!

Bojin néhány napon keresztül állandó halálfélelem között élt, annyira félt a vadorzók bosszujától.

Félelmében az elmúlt éjszaka felment háza padlására és felakasztotta ma- gát.

Mire hozzátartozói megtalálták, már ha- lott volt a szerencsétlen erdőőr, akit a vadorzók bosszujától való rettegés ker- getett halálba.

Az ideggyógyászati klinika blankettáin készült hamis orvosi bizonyítványokkal

dolgoztak a kolozsvári katonasza- badítók

Számos letartóztatás történt a titokban folyó vizsgálat során

Kolozsvár, február 3

Röviden jelentettük már, hogy Con- stantin Pastia vizsgálóbíró, Negulescu őrnagy hadbíróági ügyész és a kolozs- vári rendőrség bűnügyi osztálya nagy- szabású katonasabadítási ügyben foly- tat vizsgálatot. Annak ellenére, hogy

a nyomozást szinte már túlzott diszkrét- cíóval csinálják és a sajtó tájékozta- tása elől mereven elzárkóznak, mégis sikerült néhány szenzációs részletet megtudnunk a vizsgálat alatt álló ügy- ről:

Az állítólagos hamis orvosi bizonyít- ványok a kolozsvári egyetem ideggyó- gyászati klinikájáról származnak. Ennek az a magyarázata, hogy régen, amíg a marosmenti és szatmári nagy visszaélé- sek ki nem derültek, a sorozásoknál mű- ködő katonasabadítók korlátlan hatal- muk volt. Azt sorozták be, vagy mentet- ték fel, akit akartak és egyedül ők álla- pították meg a hadkötelestől azt a testi fogyatkozást, amely a katonai szolgál- tatra alkalmatlanná teszi.

A máramarosi visszaélések hatása alatt azonban a hadügyminiszterium jónak látta a sorozó orvosok hatáskörének alapos megszorítását.

A sorozóbizottság olyan utasításokat kaptak, hogy az orvos mindenkit köteles katonai szolgálatra alkalmasnak találni és ha a hadköteles mégis beteg, akkor be- vonulás után kérheti, hogy orvosi felül- vizsgálatra állítsák.

Ez alól az általános szabály alól csak egy kivétel lehetett: ha a hadköteles el- mebeteg, vagy idegállapota van, megta- madva.

Az ilyen betegséggel sor alá kerülő hadköteleseket már a sorozó orvos is felmentheti, ha bemutatják valamelyik klinikai osztály orvosi bizonyítványát és az ugynevezett megfigyelési lapot, a melyből annak kell kitűnni, hogy a be- teg legalább hat hónapon keresztül el- meorvosi megfigyelés alatt állott.

Ugy látszik, valakinek feltűnt, hogy az utóbbi időben feltűnően sok katonaköte- lest mentettek fel ilyen bizonyítványok alapján. Meg nem erősített hírek szerint maga dr. Urechea professor, a kolozs- vári ideggyógyászati klinika európai bi-

rui vezetője fedezte fel, hogy visszaélé- sek történtek a klinika nyomtatványai- val és ő kérte volna a hatóságokat, hogy bizalmasan indítsanak vizsgálatot ebben az ügyben.

A vizsgálat állítólag meglepő ered- ményeket produkált.

Kiderült, hogy az elkobzott elmeorvosi bizonyítványok között vannak ere- detiek is,

amelyek az ideggyógyászati klinika ke- zelőorvosától származnak és így — az or- vosoknak a rendőrségi kihallgatás alkalmával tett nyilatkozata szerint is — ezek törvényességéhez nem férhet kétség. Na- gyon sok bizonyítvány azonban hamis.

A hamis bizonyítványok is a klinika blankettáin készültek, a klinika pe- csetje van rajtuk, de a szöveg pontatl- an orvosi stílusa és helytelen román- sága elárulja, hogy laikusok állították ki a még eddig ki nem derített módon szerzett blankettákat.

A katonai ügyészség rendelkezése letar- tóztattak Kolozsváron és állítólag vidé- ken is több olyan hadkötelest, akit elme- orvosi bizonyítvány alapján nem vettek be katonának. A legtöbb esetben kide- rült, hogy az illetők csakugyan betegek és így a klinikán jogosan állították ki ré- szükre a bizonyítványt, akadtak azonban olyan felmentettek is, akiknek az okmá- nyai között talált klinikai bizonyítvá- nyai szemmel láthatóan hamisítványok. A vizsgálat tehát most azt akarja megá- llapítani, hogy kik hozták forgalomba és kiknek a segítségével tudták elő állítani a hamis bizonyítványokat.

Jorga vereséget szenvedett...

Bukarest, február 3.

A Jorga-Oculescu konfliktus, amelyről legutóbb részletesen beszámoltunk, vá- ratlan fordulattal gazdagodott. A minis- terelnök és az egyetemi tanár közötti he- ves szóváltás az egyetem protektori ál- lása miatt keletkezett, mert a miniszter- elnök azt hitte, hogy az egyetemen is megfellebbezhetetlen az ő akarata.

Az egyetemi tanács most megejtette a választást s a haragos miniszterelnök nem kis meglepetésére éppen Oculescut választotta meg protektornak.

Telefon 145

Redoute Mozgó

BRASSO

Ma szerdán világvárosi attrakció

A film keretében fellép a világhírű

Győzelem után

„Kék Egér”

Egy csodálatos szép katonai filmsláger
Lissi Arna, Marion Schilling főszereplőkkel.
Rendes helyárak.

Orosz balett kar és táncsoport **Ukráinow**
Sassa akrobatikus táncos élén. Kiti a kö- zönség több orosz filméből már régen is- mer. A táncsoportot külön zenekar kíséri

Jon!

A déli tenger mese- beli szépsége filmen

Hawai éjszakák

A bukaresti Nemzeti Színház Jorga két új színművét mutatta be egyszerre. Az elsőnek, mely egyfelvonásos, „Az argesi kolostor építése” a címe. Azt a balladát viszi színpadra, mely a magyar népirodalomnak is egyik remeke:

Tizenkét kömives összetanakodék. Magas Déva várát, hogy felépítenék...

A másik darab ötfelvonásos s az „Utolsó sugár” címet viseli. Sokan azt mondják, hogy ez a cím szimbolizmus és célzást jelent a kormány végnapjaira. Ez a felfogás azonban inkább remény és hiu vágy, semmint komoly értesülés. Sajnos.

Az „Utolsó sugár” szerelmi dráma: az öregedő művésznék, Messer Duccionak rajongása az ifjú és szépséges szignorina Grazzia iránt.

Nem valami új téma, mert háromezer év óta feldolgozták már néhányszázszor. De nem is a régi, mert a szerelem, mint probléma örökké ujnak és örökké megoldhatatlannak látszik, akár a zsidókérdés.

Tehát nem a téma a fontos, hanem az, hogy a szerzőnek mi mondanivalója van a témával kapcsolatban. Más volt a szerelem három ezer, más ezer, más száz évvel ezelőtt, mint ma. Megváltoztak a társadalmi viszonyok, átforgalmazott a férfi és nő helyzete, sarkaitban inog a házasság intézménye s mai erkölcsvilágunk még csak nem is hasonlít a tegnapihoz. — A színház az idő tükré és lerövidített történelme! — mondotta egy nagy gondolkodó. Lényegtelen tehát, hogy Jorga a szerelmet dramatizálja: lássuk, mi a közölnivalója, velünk, kortársakkal!

Ahogy én megfigyeltem, semmi! Tessék elhinni, ezen nem is lehet csudálkozni. Egy olyan darab, amelynek hősszerelmét Messer Duccionak, naiváját pedig Signorina Grazziának nevezik, nem is nyújthat korszerű felfogást a jelenségekről. E darab eszmeiségét már eleve eldönti a szereplők nomenklaturája, amint Zola sem tudta volna a „Germinal” megrázó bányászleány-figuráját úgy megrajzolni, mint ahogyan megrajzolta, ha történetesen Eszmeraldának nevezte volna el s amint Étien sem lett volna a lelketlenül kizsákmányolt proletár robotusztus megszemélyesítője, ha alkotója Romeónak vagy Agenornak kereszteli.

Nomen est omen! Ettől eltekintve az előadásnak mégis sikere volt. Amikor nem jelent semmit, mert a padosorokat egyrészt a kormány tagjai és a többségi honatyák töltötték meg, akik automatikusan tapsolnak, másrészt még nem láttam olyan miniszterelnököt, akinek mint színpadi szerzőnek ne lett volna sikere. Azonban függetlenül az adottságoktól is le kell szögeznünk a premier forró mivoltát. Jorga sok helyt szép szavakat és költői képeket talált. A l'art pour l'art hívei megelégedettek lehetnek. Az őt felvonásban gyakorta felcsendült az elmúlt irodalmi korszakok művésze. Amit kaptak, nem jobb ugyan, mint sok más hasonló színpadi alkotás, melynek egykoron sikerük volt. De nem is rosszabb.

Csupán annak az igénynek nem felel meg, hogy a színház az idő tükröképe és történelme legyen. Amint nem felelt meg ennek a követelménynek a reihardti színpad sem, mely éppen most inog és haldoklik. A nagy német brettli-zseni azt hitte, hogy mivel nem változott ő sem, nem válogott a közönség sem, amely előtt játszik.

Tévedett és művészete felett ítéletet mondott az idő. Egy aktív miniszterelnök tevékenysége felett az idő csak akkor ítélkezik, amikor a szerző már ellenzékbe kerül. Várjunk tehát addig, míg bekövetkezik a kormány utolsó sugara s akkor majd ki derül, mennyire értékaló az „Utolsó sugár”.

A jelen gyakorta csalatkozik. Jorga, a történész tisztában van ezzel. A jövő azonban sosem.

Kíváncsi, hogy az az irodalom, melyről mi nem tudunk elragadtatott kritikát adni, a jövő szemében nemes és fémljelzett legyen.

De egyben meg vagyunk győződve arról, hogy a mi munkánk, melyről ő oly elragadtatott és súlyos ítéletet mondott, nem lesz majdan kevésbé nemes és kevésbé fémljelzett, mint az övé.

HÓHÉR KÖTELE

Hire jár annak, hogy a mindinkább elszaporodó bűntettek felkeltették a halálbüntetés gondolatát. Állítólag törvényjavaslatot készítenek betervezni a bitó életreállítására. Brrr!

Ez a borzongás teljesen egyéni vélemény. Egy eszmei álláspont egyszerű, de velős kifejezése az élet értékelésével kapcsolatban.

Ezzel a brrr!-vel egyidejűleg azonban elismerem az ellenkező álláspont jogosultságát is. Ha valaki abból kiindulva, hogy a bűnös százszázalékosan felelős tettéért, a „fogal fogért, szemét szemért!” ótestamentumi elvőre helyezkedik, akkor helyénvaló az akasztófa mellett állást foglalni. Vázsonyi Vilmos például ugynevezett nagy, progresszív, negygyözdéses demokrata volt. De, amikor igazságügyminiszter lett és a képviselőházban a halálbüntetés eltörlését sürgették tőle, akkor diadalmasan felkiáltott:

— Kezddék a gyilkos urak először! Ami rendkívül hatásosnak bizonyult, ámbar a felkiáltás távolról sem volt eredeti, lévén a gondolat egy francia kriminálista sajátja:

— Comencé les monsieurs asasineurs! Brrr!

Ismétlem, egyéni véleményem. Borzadok a bitófától, nemcsak eszmeileg, hanem érzelmileg is. A román jogszolgáltatás legemelkedettebb jelenségének éppen azt tartom, hogy számkivetette kebeléből a halálbüntetést, mint a legdurvább bosszu intézményét. A régi jogrendszer lehet elmaradt és primitív a nyugati corpus jurisokkal szemben, de a bitó törölésének szempontjából feltétlenül magasrendű és elismeréseméltó.

De, mondom, a vita jogosult.

Az azonban, ami a halálbüntetés körül a német Reichstagban történik, nem csak jogosulatlan, hanem undorító is. Ugyanis a Reichstag büntetőjogi bizottsága már hosszú hónapok óta vitázik a bitó problémáját, a mely Németországban eszmei és emberi kérdés helyett politikai üggyé duzzadt. Egyik párt ellene, másik mellette.

A bizottság legutóbbi ülésén dr. Kahl, aki megelőzőleg a halálbüntetés ellen foglalt állást, felállt és bejelentette, hogy eddigi indítványait visszavonja, mert közben a néphangulat változott. Jöjjön hát az akasztófa!

Ennyi cinizmus sok lenne még a Balkán mélyén is!

Hogy egy állam jogrendszere eltérje-e és gyakorolja-e a hóhér kötelét az képezhet gondolatok és érzések vitájának a tárgyát. Emelkedett szempontok szólhatnak a dolog ellen és mellett.

De, hogy a düszeldorfi tömeggyilkos elmeháborodott rémtettei miatt pillanatnyilag kiélezett néphangulat döntson el egy ilyen végeredményében súlyos lelkiismereti kérdést, az már mély alantasság.

Eszmei ügyekben voksok szerint igazodni politikai prostitúció.

S ezt nyíltan bevallani oly lélek nélküli cselekmény, amely szinte igazolni látszik azt a néphangulatot, melyen dr. Kahl lovagolni próbálkozik.

MÁR ISMÉT A DNYESZTER

A kamarában ma lejátódott a Dnyeszter-parti rémdráma első vitája. Az első felszólaló azt mondotta, hogy akik oly ügyesen löttek, nemzeti hősök. A második viszont azt, hogy akik oly kíméletlenül löttek, gyilkosok.

Az ellenfelek durva gyűlöléssel állottak egymással szemben és kevés híján otromba jelenetekig fajult a helyzet. Hősök... gyilkosok! Hősök... gyilkosok!

Az egész disputát a politikai hovátározandóság jellemezte. Az volt csupán a kérdés, hogyan kell minsőíteni azokat, a kiknek a kezében a fegyver volt s életben maradtak.

De egyáltalában nem képezte vita tárgyát, hogy mi a szerepük azoknak, akiknek testébe a golyó furódott és meghaltak.

Egyik támadott, a másik védekezett. Akár egy törvényjavaslat körül. De egyetlen hang sem akadt, mely felloboztatta volna a fáklyát:

Az emberi élet értéket! Milyen ostoba és becstelen ez a kor-

szak, melynek ily hitványul érik a bora s ennek fenekén a seprő: a politika.

Amiből a végén pálinka lesz, mely végül megmérgező mindnyájunkat, hogy valamennyien fetrengve hullunk el a társadalmi rend delirium tremens-ében.

Hacsak szemétre nem öntik s ki nem hordják a pócegdörbe.

KONFUZIO

Értjük, hogy Argetoianu kénytelen volt a bécsi Neue Freie Pressének január 28-án így nyilatkozni:

— Románia gazdasági helyzete semmi optimizmusra sem jogosít.

Nem értjük, hogy miért volt kénytelen Argetoianu a romániai sajtónak január 29-én így nyilatkozni:

— Románia gazdasági helyzete feltétlen optimizmusra jogosít.

Értjük, hogy a miniszterelnökség a következő cáfolatot adja ki:

— Valótlan, hogy az egyetemi dékának küldöttsége és Jorga miniszterelnök között összetűzés lett volna.

Nem értjük, hogy a miniszterelnökség miért folytatja így ezt a cáfolatot:

— Az összetűzést az iskolai fegyelmi hatóságok fogják felülbírálni.

Értjük, hogy Tataru miniszternek Erdély felsegítését célzó ígéretei „nagy feltűnést keltettek Nyugateurópában”.

Nem értjük, hogy ugyanezek az ígéretek miért nem keltettek egyáltalában feltűnést Erdélyben.

Értjük, hogy a miniszterelnök ma vezércikkben jelenti be, hogy nem tiltja be Jancsó Benedek könyvének terjesztését, mert az oly elfoglalt Romániával szemben, hogy ugysem lehet hatása.

Nem értjük, miért jelentette be a miniszterelnök vezércikkben más nyomtatványok betiltását, mert azok olyan elfoglalt Romániával szemben, hogy túl nagy lehet a hatásuk.

(m. i.)

Japan visszautasítja a nagyhatalmak közbelépését

Az angol és amerikai hajóraj után most egy francia egység is elindult a kínai vizekre és ezt követi rövidesen egy olasz flotta is

Japanok semmiféle megállapodást sem respektálnak

London, február 3.

A távolkeleti frontról érkezett legújabb jelentések a feszültség és a harcok némi enyhüléséről számolnak be. A japánok ma mentegetik magukat Nanking legutóbbi bombázásáért és azt hangoztatják, hogy az félreértésből történt. Egyes japán tengerészcsapatok ugyanis partraszálltak, hogy élelmiszereket vásároljanak, amit a kínai parti őrség ellenséges lépésnek fogott fel és rájuklőtt. A japán tengerészek erre sietve visszatértek hajóikra és jelentették az esetet parancsnokuknak, aki erre elrendelte Nanking lövetését.

A tegnapi nap aránylag nyugalomban telt el. A japánok megelégedtek azzal, hogy repülőgépeikről térdképfelvételeket készítettek a különböző kínai állásokról.

A nagyhatalmak beavatkozása során tegnap, kedden éjszaka a francia hajóhad egyik egysége kapott parancsot, hogy Shanghai elé vonuljon. Hír szerint a francia hajórajt követni fogja egy olasz flotta is.

A távolkeleti konfliktus egyébként már foglalkoztatja a Népszövetséget, amely tegnapi ülését kizárólag ennek a kérdésnek szentelte. Az angol, amerikai és francia delegátusok egyhangulag amellett foglaltak állást, hogy nem lehet tovább tűrni a japán—kínai ellenségeskedést és annak minden körülmények között véget kell vetni. Kína delegátusa megnyugvással vette tudomásul a nagyhatalmak bejelentéseit, ezzel szemben Sato japán delegátus rendkívül idegesen viselkedett és kormánya nevében deklarációt olvasott fel, amelyben mindenért, ami történik, Kínára hárítja a felelősséget.

A japán—kínai ellenségeskedés kiszámíthatatlanságára a legjellemzőbb az az eset, amely szerdán reggel történt. A nankingi kikötőben horgonyozó egyik japán hadihajóra közös japán—kínai értekezletet hívtak össze, amelyen négy kínai kormánykiküldött, Japán részéről pedig a tengerészet főparancsnoka vett részt.

A felek megállapodtak abban, hogy a tüzelést mindkét oldalon beszüntetik.

A kínai delegátusok erre visszatértek Nankingba, alig telt el azonban négy óra, a japán hadihajók teljes erővel tűz alá fogták Nankingot és a tüzelés védelme alatt nagyobb csapatokat szállítottak partra.

Japan egyébként kategorikusan visszautasította Anglia és Amerika beavatkozását a konfliktusba. A visszautasítás és az amerikai—angol demars ötödik pontja alapján történt, amely azt javasolta, hogy Japan igyekezzék Anglia és Amerika közvetítésével rendezni vitás ügyeit Kínával. Japan ezt a közvetítést nem hajlandó elfogadni.

A helyzet még mindig Sanghaiban a legzavarosabb, ahol a közlekedés úgyszólván megszűnt, a pénzforgalom megállt.

A várost megszálló japánok tegnap éjszaka százötven kínait végeztek ki statáriális uton.

A helyzet enyhülésére talán csak azokból a személyi változásokból lehet következtetni, amelyek a japán tengerészet vezetésében tegnap végbementek. Shiozava tengerenagyot felmentették állásától és helyébe Nomurát nevezték ki, Taniguchi tengerészet vezérkari főnök pedig lemondott és az ő helyét a mikádó unokaöccse, Fuschinu foglalta el. Az újonnan kinevezett személyiségek határozottan békepartiak, ami különösen Angliában és Amerikában kelt nagy örömet.

Sanghai elé különben tovább érkeznek az európai nagyhatalmak hadihajói a nemzetközi negyed védelmére. Így a „Berwick” nevű angol tizezertonnás fűtött be legutóbb, sőt utban van egy francia hadihajó is, amely fedélzetén kétszáz színes ananimita és háromszáz franciaországi katonát hoz.

Nagyfontosságu tanácskozás a CFR érdekében

Bukarest, február 3.

Szerdán délelőtt nagyfontosságu tanácskozás volt a közlekedésügyi miniszteriumban. Résztvettek az értekezleten Argetoianu pénzügyminiszter, Jonescu tábornok, a vasutak vezérigazgatója és Gaston Lerverre francia technikai szakértő is.

Az értekezlet a vasut anyagi helyzetét vitatta meg s azokat a módosztatokat iparkodott megkeresni, amelyek mellett lehetővé válik az évről-évre szaporodó veszteség kiküszöbölése. Az elmúlt évi deficit több, mint másfélmilliárdot tett ki.

BRASSO „Modern Mozzó” Telefon 518

Ma szerdán a szenzációs sikert aratott nagyszerű, ujszerű nevetettő, kacagtató, látványos, részben színes németül éneklő, beszéő filmkabaré

RAMON NOVARRO. MALEK. PAUL MORGAN-al

„A rádioripoter”

Zenéje: Strauss Oszkáról személyes fellépésével A premieren órási sikert aratott.

Jön! Világszenzáció!

Lil Dagover, Teodor Loos

Redl ezredes hazaárulása

A liberálisok inkább ezt a kormányt támogatják, mint a koalíciót

Bukarest, február 3.
Liberális körökben nagy megdöbbenést kelt az a hír, hogy a kormány február végéig visszalép és Argetoianu elnöksége alatt koalíciós kabinet alakul, amelybe Gheorghe Bratianu, Lupu és más kisebb pártok vezetőit is bevonják. Az olberálisok elhatározták, hogy inkább tovább támogatják Argetoianuval a kormány jelenlegi frakcióját, amelyet azután egyenesen a liberálisok válhatnak fel.

Goga és Lupu utja

Még mindig nem tisztázódott Averescu és alvezére viszonya

Bukarest, február 3.
A parlament keddi délutáni viharos ülésének a sorocai vérengzés tárgyalásán kívül más szenzációja is volt. Goga Oktávián volt belügyminiszter hosszú idő óta először jelent meg a kamarában, ami az Averescu tábornokkal való nyílt szakítást is jelentheti, mert a marsall pártja még mindig kitartott amellett a régi párttábor mellett, hogy távol tartja magát a parlamenti élettől s így tiltakozik a diktatorikus kormányzás ellen. — Averescu annyira komolyan vette ezt a határozatot, hogy még a parlament megnyitó ülésén sem jelent meg, sőt az összes ellenzéki pártfőnökök közül egyedül volt olyan vakmerő, hogy a királyi óhajnak sem tett eleget.

Ilyen előzmények után a parlamentek és az újságírók egyaránt nagy kíváncsisággal vették körül a kamara folyosóján megjelenő Gogát. Ő azonban minden közelebbi felvilágosítást megtagadott, mindössze annyit mondott, hogy nem lép ki a pártból. Ezzel szemben a költő-

politikus legközelebbi barátai nyíltan beszélik, hogy Averescu és Goga között a feszültség napról-napra nő.

A konfliktust egyébként a marsall hazatérése után nyomban tisztázni fogják s ekkor valóban eldől, hogy Goga veszi-e át a Néppárt vezetését, vagy otthagyja a marsallt. Averescu szerdán, legkésőbb csütörtökön érkezik a fővárosba. Politikai körökben rendkívüli érdeklődéssel várják a fejleményeket, bár vannak olyan vélemények is, hogy Goga annyira hozzájárult pártjához, hogy komoly szakításról már szó sem lehet.

Itt említjük meg, hogy Lupu folytatja külföldi útját. Most Párisból Londonba utazott, mintha csak a pénzügyminiszter nyomdokait akarná követni. Nem lehetetlen, hogy valóban ez a célja. Nem lehetetlen az sem, hogy visszafelé vezető útjában Berlinben is megállapodik s itt is tárgyalni fog politikai körökkel. Barátai értesülése szerint február 10-én érkezik vissza Bukarestbe.

A SOROCAI HALOTTAK még mindig vádolnak,

nem lehet őket ítélni

Bukarest, február 3.
A kamara keddi délutáni ülése páratlanul izgatott hangulathoz vezetett. A szomorú emlékü sorocai vérengzés került napirendre Mirescu szociáldemokrata és Landau zsidó képviselő interpellációi következtében. Megállapítható, hogy a parlament többsége „hazafias” kötelességének tartotta „ellenezni minden olyan újabb vizsgálót, amely a Dnyeszter-parti véres éjszaka sötét titkaira végre elfogadható világosságot vethetne. Értelmetlen magatartás ez, illetve csak a román parlamentben annyira gyakori szenvedélyességgel magyarázható meg. Romániának az volna az érdeke, hogy utat nyisson minden vizsgálathoz s megtagadhatatlanul bizonyítsa be azt, hogy a Dnyeszter-parton valóban az történt, amit a hivatalos vizsgálat megállapított s nem más. Az a viselkedés, ami az ügyvel kapcsolatban a többségiek a parlamentben tanúsítottak, csak a gyanút erősíti és táplálja tovább is.

Tulajdonképpen Zelea Codreanu vitte a parlament elé először a sorocai ügyet. Eljárást kért azok ellen az idegen lapok ellen, amelyek a sorocai ügyvel kapcsolatban megsértették a román hadsereget. Erélyes rendszabályokat követel a fővárosi demokrata sajtó ellen is, aztán üdvözlőt küldi a hőiesen viselkedő Dnyeszter-parti grancsároknak. (A jobboldal viharosan tapsol.)

Később, Nicalaescu felszólalása után Mirescu szociáldemokrata tér vissza a sorocai ügyre. Kijelenti, hogy lelkiismerete szerint cselekszik, amikor felemlíti azokat a gyilkosságokat, amelyek a Dnyeszter mentén történtek...

Óriási zaj akadályozza a képviselő további beszédét. A többség hevesen tüntet Mirescu ellen és fenyegetően kiabálja:

— Miféle gyilkosság? Kik gyilkoltak?
— Egyes öntudatlan határőrök, — mondja Mirescu.

— Hazudik! Renegát!

Az elnök is rendreutasítja Mirescut, mert kitételével a hadsereget gyalázza. Mirescu a nagy zajban kétségbeesetten védekezik, hogy ő a hadsereget nem akarta megsérteni, ő nem a hadseregről, hanem „néhány öntudatlan grancsárról” beszélt. A zaj azonban nem csendesedik, mire az elnök felfüggeszti az ülést.

Ujrakezdés után Mirescu folytatja a beszédét. Allítja, hogy a határőrök „genis gyilkoltak s még a kapitányuk is be-

lelt az áldozatokba. A kormány pedig semmit sem tett az igazság felderítése érdekében.

Jorga: A kormány kiküldötte Marcovici tábornokot és egy bírót. Ezeknek jelentésében meg kell bízunk!

Zaj és hurrogás közben Mirescu folytatja:

— Én a helyszínen voltam és megállapítottam, hogy Marcovici tábornok a vérengzésben bűnös hatóságokkal együtt folytatta le a vizsgálatot. Ezért viselte Bessarabiában ellenséges érzésekkel a román néppel szemben. A kormány ne feledje el, hogy a sorocai ügy az ország tekintélyének árt. Adják ki a sorocai ügy aktacsomóit és a kamara mondja ki a sürgősséget.

A sürgősséget a kamara nem szavazza meg, de ezzel az ügy még nem záródott le. Landau zsidópárti képviselő jelentkezik szólásra s kéri az új vizsgálat elrendelését. Memorandumot nyújt át az elnöknek, amit 15 zsidó, szociáldemokrata, Stere-párti és nemzeti-parasztpárti képviselő írt alá.

A memorandum az alkotmány 30-ik paragrafusára való hivatkozással kéri a vegyes parlamenti bizottság kiküldetését, amely 14 nap múlva tenne jelentést.

Gheorgescu nemzeti-parasztpárti támogatja Landau indítványát, de egyelőre siker nélkül. Bosnieff Parascu és Cantacuzino tábornok hangulatkelő szenvedélyességgel fejtegetik, hogy a Dnyeszter-parton évente több, mint 800 grancsárt lőnek le. Minden nap elesik egy grancsár, akkor azonban nem zug a közvélemény és nem kér senki parlamenti vizsgálatot. Brabanescu lupista is a kormány pártjára áll s arra figyelmezteti a kamarát, hogy milyen nagy kommunista agitáció folyik Bessarabiában.

Az interpellációkra Ottescu belügyi államtitkár adta meg a választ. Kijelenti, hogy a törvényes vizsgálatot a kormány már megejtette, újabb vizsgálatra nincs szükség. A grancsárok törvényesen használtak fegyvert, amikor a szökevények a felszólításra nem álltak meg. Kéri az ügy végleges lezárását, Mirescu a zárzó jogán akar beszélni, de nem kap szót. Landau is volna még mondanivalója, de hasonló sorsra jut.

Jorga megállapítja, hogy Ottescu válasza tisztázta az ügyet.

Miclescu elnök a vitát lezártak jelenti ki.

Vége.

A liberálisok ellene fordultak a konverziós javaslatnak

A módosított tervezet katasztrófát jelentene a bankokra

Bukarest, február 3.
A fővárosi sajtó egyrésze azt a hírt közölte, hogy a kormány lemondott a konverzióra szánt mezőgazdasági adósságok osztályozásáról s kivétel nélkül az összes ilyen természetű adósságokra vonatkoztatja a konverzióról szóló törvényjavaslatot.

Hivatalos helyről most cáfolják ezeket a híreket. A cáfolat szerint a tervezet eddigi lényegén semmiféle módosítás nem történik s a tervbevetett változtatások tisztán csak a technikai kérdésekre vonatkoznak.

A Lupta értesülése ezzel szemben úgy szól, hogy Argetoianu valóban tervbe vette a 10 hektárig terjedő földbirtokokon levő adósságok 50 százalékkal való

leszállítását, illetve törlését. Ez már az eddigi terv lényeges megváltoztatását jelenti. A liberálisok nem is nyugszanak könnyen bele a változtatásba s már is mereven ellene fordultak a javaslatnak.

Véleményük szerint ez a túlságosan radikális „konverzió” rendkívül súlyosan érintené azokat a bankokat, amelyek kölcsönöket nyújtottak a földmivészeknek.

Közvetett uton a Nemzeti Bank is nagy kárt szenvedne, miután meglehetősen sok földhitel-váltó van a birtokában.

A liberális párt parlamenti bizottsága egyébként szerdán délelőtt tartott értekezletet, hogy végleges döntést hozzon ebben az ügyben.

„Kérem a rendőrséget, hogy büntessék meg az anyát!”

Nyílt utcán elmeszette szerelmese nyakát

Borzalmas szerelmi dráma Bukarestben két halottal

Bukarest, február 3.
Borzalmas szerelmi dráma játszódott le ma reggel a Gabroveni utcában levő Pop és Bunescu üzlete előtt. Moraru Miklós huszonnégy éves fiatalember, aki Clony ügyvéd szolgálatában állott, már hosszabb idő óta szerelmes volt a Pop és Bunescu cég egyik hivatalnoknőjébe, Iamandi Trandafirába. A szép Trandafira férjes asszony volt, de hogy hozzá-mehessen szerelméhez, elvált az urától. A fiatalasszony anyja tiltakozott az ellen, hogy leánya Morariuhoz menjen feleségül, az anyyira befolyásolta az asszonykát, hogy az végül is engedett és elutasította Morarut.

Az elkeseredett fiatalember tegnap este megjelent Iamandi lakásán és felszólította szerelmét, hogy menjen hozzá feleségül. A fiatalasszony anyja most már rövidre fogta a dolgot, kiutasította a lakásból Moraru Miklóst.

Ma reggel Moraru lesbe állt a Pop és Bunescu féle üzlet előtt és

amikor Iamandi Trandafirát közeledni látta, ráugrott, a földre teperte és egy magával hozott késsel elmeszette a nyakát.

A szerencsétlen teremtés a járőkelők szemelőtt szenvedett ki.

Rögtön ezután Moraru a saját üterét vágta fel.

Az elősiető rendőrök kórház helyett először az órszobába vitték és csak amikor ott elvesztette az eszméletét, szállították el a mentők.

Az orvosi beavatkozás nem használt, Moraru Miklós is meghalt.

A fiatalember noteszében a következő feljegyzést találták:

„Sírfelelirát önmagamnak: Itt nyugszik egy szerencsétlen ember, aki a szíve miatt halt meg, akinek meg kellett halnia Trandafira Iamandi konoksága és mamája miatt, akik nem ismerték a férfiszio titkát. Kérem a rendőrséget, hogy büntessék meg az anyát!”.

Szerelmese, akik szélhámossággal akariák megszerezni a háztartási felszerelést

Hamis bevásárlási könyvekkel vásároltak össze mindent: a szekrénytől az utolsó lábasig, de rajtavesztettek

Brassó, február 3.
Nincs nap, hogy a brassói rendőrségre ne érkezzenek feljelentések becsapott kereskedők részéről, a törvényszéken pedig minden második per lopás, csalás, el tulajdonítás. Nemrégén az Economia beszerzési szövetkezet igazgatója, Engel Oszkár jelent meg a rendőrségen és elpanaszolta, hogy egy ravasz szélhámosnak esett áldozatul.

Az Economia könyvecskéket bocsát ki, amelyeknek alapján különféle üzletekből vásárolhatnak a tagok, amiket részletekben a szövetkezetnél törleszthetnek le. Számos ilyen könyvecske tulajdonosa a repülőgépgyár szolgálatában áll és így Engel Oszkár nem csodálkozott, amikor megjelent nála Palcu Luca tisztviselő és a repülőgépgyár részéről egy listát terjesztett be tíz tisztviselőnek a nevről, a melyeknek mindegyikére egy-egy könyvecske kiállítását kérte.

Az igazgató a könyvecskéket rögtön ki is állította összesen százezer lej értékben.

Palcu Luca egészen ez év január elsejéig a repülőgépgyár szolgálatában állott, akkor azonban elbocsátották. A huszonöt éves fiatalember szerelmes volt Ernaria Constantin Zaharia, egyik ismert brassói ügyvéd gépírónőjébe, akivel nagy szegénysége miatt nem tudott megesküdni. Ezért elhatározta, hogy egy trükkhöz folyamodik és a már fentemlített módon

megszerezte azokat a hitelkönyveket, a melyeknek segítségével százezer lejig bevásárolt minden szükségeset, ami egy háztartásban kell, ruhát, fehérneműt, paplant, szőnyeget, függönyt, edényt és minden egyéb elképzelhető, csoda-

szép bőröndöket is vettek, amelybe a holmit bepakkolták, mert Bukarestbe akartak szökni.

A könyvecskék kiállítását után, mintegy tíz nap múlva, az Economia igazgatója érdeklődött a repülőgépgyárnál a kliensek felől. A legnagyobb meglepetéssel hallotta, hogy

ilyen nevű tisztviselők nincsenek a gyár alkalmazásában és ezután tette meg feljelentését a rendőrségen.

Természetesen vizsgálat indult meg, amelynek során megállapították, hogy a tettes nem lehet más, csak Palcu Luca, akinek fényképében Engel azonnal felismerte a szélhámost. Lucát néhány nappal ezelőtt, nagyon elegánsan felöltözve, a Kolostor-utcában fogták el, éppen utazás előtt állott. Szembesítették a kereskedőkkel, akik mindannyian felismerték a gálans vásárlót.

Lakásán megtalálták szinte hiány nélkül, elegánsan becsomagolva, az összes vásárolt háztartási alapot is, amelyet visszaszolgáltattak a kereskedőknek.

A poruljárt fiatalembert menyasszonyával együtt átadták az ügyészségnek.

— NÉGY SZÁZ LETARTÓZTATÁS EGYFELTÉNENGY RENDŐRI RAZZIÁN. Bukaresti hírek: A fővárosi rendőrség az elmúlt éjszaka nagy razziait tartott a külvárosokban és eldugott csapásokban. A razzizán több mint négyszáz letartóztatás történt. A letartóztatottak kihallgatása szerdán egész éjszaka tartott. Hírek szerint a razzia összefüggésben van azzal a plakáttagasztással, amely néhány nap óta ismétlődik a külvárosokban. A plakátok „Textil Szindikátus” aláírással forradalomra izgatják a munkástömegeket.

Flitek

Isten madárkái

A járda havas, söt egészen jeges. Megjárná korcsolya-pályának is. Némán és ellenségesen bizonyítja minden gyalogszettel járó emberfiának, hogy sem a rendőrprefektus, sem a főpolgármester ur nem igen szokott gyalog járni. A járda csuszós, szinte életveszélyes. De a barátom — Istennek elsőszámú madárkája — sietve lolol végig az utcán.

A sarkon — Istennek második számú madárkájaként — két meglekelt csónakhoz hasonló cipőbe bújított lábbal, rojtos és gyűrött nadrágban, feltűri gallérú kiskabátban, amely látott már derűsebb napokat is, ott áll a jelen és a jövő mentője. Az ember, akinek régebben valamely munkaszerszám volt a kezében. Az ember, aki most a munkából kikopott kezét, annak elkérgesedett tenyerét mindennel leszámolva nyújtja ki, félremagyarázhatatlan reményekkel.

Szembe vele, az aszfaltjárda szélét be- szegő keramiton izeg, mozog, türelmellen- kedik Istennek harmadik madárkája. A veréb. Szemmel láthatólag kiskoru. Tá- ra nyitott csőrrel csipog, rimánkodik s szárnyaival kétségbeesetten mofolál kis teste körül, mint ahogy a rutinos koldu- sok szokták csonka karjaikkal.

A barátom lololás közben megpillan- totta a verebet. És ez egészen magától ér- tetődő is volt, mert a barátom arról hi- res, hogy olyan dolgokat is meglát és meglesz problémáinak, amelyek mellett még a legszenzibilisebb szópálcák is kö- zömbösen haladnak el. Szóval meglátta a veréb kis sárga csőrét, amely mohón és követelőzően tátogott és csipelt, mint azok a kis szemtelenségek, amelyek a kik végigkövetnek a városban, amíg kraj- cárt nem adsz nekik.

A barátom megtorpant a járda köze- pén. Elgondolkodott:

— Szegényke! Hogy fázik és milyen éhes lehet... Valamit kellene neki ad- ni... Persze!... Veszek neki madár- eleséget...

Berontott a legközelebbi üzletbe, olyan lendülettel, mintha az egész áruháztárt össze akarná vásárolni.

Közben két hölgy sétált végig az aszfalt- on. Ők is meglátták a verebet.

— Nézd csak, milyen herci, — szölt az egyik.

— Nahát, direkt édes, — mosolygott a másik és felragyogó szemmel gyönyör- ködött a kis mihasznában.

A toprongyos alaknak, aki hátát a fal- nak véve áldogált és kezét megint előre lendítette, mind a ketten háttal voltak. A kerges kéz reménytelenül lehanyatlott. Egy pillanat múlva a két hölgy tisztán, ragyogva és illatosan tovább ment. A veréb utánuk csipelt valamit, az ember nem szólt semmit. Mti mondhatott volna?

Most kövér ur döcögött a nevezetes ut- casarokra. A kerges kéz kinyúlt fejeje is. Az ur benyúlt a zsebébe, kotorászott hol- mi aprópénz után, de aztán hirtelen ész- revette a verebet és annak szentelte min- den figyelmét. A toprongyos alaknak ő is hátát fordított. Aztán tovább ment és öt lépéssel visszanyúlt a verébhez.

A rongyos ember megmozdult. Óvato- san lépegetett a járda széléig. Egyenesen a verébhez. Az reménykedő kalimpált kis szárnyaival, tátogta csőrét. A ron- gyos ember lepette fejéről a kesztyű bi- ciklisapját s odavágta a járda szélére, pont a veréb elé.

— Hess te büdös! Eridj innen... Még te is ellenem esküdtél?... A veréb tüstént befogta a csőrét, meg- rázta méltatlankodva a szárnyát és el- repült. Hogy hová, azzal a rongyos ember nem is törődött. Ő maga visszament a sarokra és felsírtul erővel lökte ki a te- nyerét a legelső arrajáról elé.

A barátom, kis stancitát szorongatva a kezében, most lihegett vissza a sarokra. Megdöbbenve nézett körül. A veréb el- tűnt. Még nyoma sem maradt a hideg és közömbös járdaszélén. Ahogy körül- nézett, meglátta a madárijesztőt a fal mellett.

— Mondja, jó ember — kérdezte izga-

tottan —, nem tudja mi lett azzal a kis- madárral, amelyik itt didergett?

— Az kérem, — mormogta elfekető- ajakkal az ember, — elrepült.

— Pedig éppen madáreléssel hoztam- neki. Ugy megsajnálom...

A rongyos ember nem szólt erre sem- mit. Behuzaa sovány nyakát a kopott kabátgallérba, két kezét ökölcsorította gyömösölte a lyukas zsebekbe s azt sem

mondta, hogy félkalap, otthagytá a ba- rátomat. A járda szélén, ott, ahol a ve- réb állt, nagyot köpött.

A barátom utána nézett és látta, hogy az ember meztelen lába kilátszik a haj- dani cipőből. Aztán elindult a jeges téli szél és a barátom sietve dugta zsebre a madáreléssel stancitát, mert megfázott a keze a bélelt bőrkesztyűben...

Finta Zoltán

Gyermekhulla a szekrény aljában

Egy gazdag földbirtokos leánya megölte gyermekét

Halmi, február 3.

Buzi Gábor dabolci földbirtokos hosz- szu évekkal ezelőtt elvette a vidék egyik tekintélyes és előkelő földbirtokosának leányát, Szegedy Nellyt. A fiatal férj ne- hány évi házasság után kiment Ameri- kába és ott tudta meg, hogy felesége távolléte alatt megcsalja, sőt, hogy gyer- meke is született. A férj még annak ide- jén válogott adott be Szegedy Nelly el- len, akít a törvényszék férjétől házasság- törés címén el is választott.

Szegedy Nelly azóta idehaza él, leá- nyával közös háztartásban. A leány teg- nap a ruhás szekrény alján valamit ke- resett, amikor is rettenetes szag csapta meg az orrát. Kutatni kezdett és

néhány pillanat múlva a szekrény al- ján, rongyok és ócskarulák közé csap- varian, egy fiúgyermek oszlásnak in- dult hullóját találta.

A megrémült asszony fellármázta a

szomszédokat, majd a csendőrségre sza- ladt, amely megállapította, hogy

az újszülött csecsemő a Szegedy Nellyé.

az elvált Buzi Gáborné, akiről már

hónapok óta köztudomású volt, hogy

másállapotban van.

Szegedy Nellyt letartóztatták, aki be

is vallotta, hogy a gyereke megszületett,

de tagadja, hogy gyermekét megölte vol- na. A gyermekre rácsott egy párna —

mondja a gyanúsított asszony — és így

fult meg. Azért rejtette az asszony a

gyermekét a szekrénybe, mert attól félt,

hogy ha megtudják, hogy gyermeke meg- halt, gyilkossággal fogják gyanúsítani.

A csendőrség természetesen a vallomás- nak nem ad hitelt.

A szerencsétlen asszony gyermek-gyl- kosságát Halmban élénken pertraktá- ják, mert Szegedy Nelly igen jó család- ból származik és apja valamikor a vidék

egyik legmódosabb földbirtokosa volt.

MEGHALT A TEMESVÁRI POLGÁRI

TAKAREKPENZTÁR IGAZGATÓJA. Temes-

vári tudósítónk jelenti: Néhány nappal e- zelőtt megirtuk, hogy Csongor Győzőt, a Te-

mesvári Polgári Takarekpénztár vezérigazga- tóját szélütés érte. Csongor igazgató napo- sig

feküdt eszméletlenül, míg végre tegnap este a halál megváltotta szenvedéseitől. Temetése

pénteken délután lesz.

BRASSÓBAN CSAK NÉVET CSERÉL-

TEK A NYILVÁNOS HÁZAK. Ismeretes az

az egészségügyi törvény, amely még 1930-ban

betiltotta a nyilvános házakat. Brassóban is

megszűnt akkor ez a két ház, amelyek azután

az egészségügyi hivatal engedélye alapján

hoteleké alakultak át. A brassói rendőrség

büntügyi osztálya vezetőjének ezekben az

ugynevezett hotelekben lakó nők jelentést

tettek az ott folyó rettenetes dolgokról. A lá-

nyok elmondták, hogy őket azzal csalták oda,

hogy varietétáncosnóként lépnek ott fel, de

azután arra kényszerítették őket, hogy az

odajáró vendégekkel rengeteg mennyiségű

szeszest italt fogyasztassanak és azoknak min-

denben rendelkezésükre álljanak. A lányok

még fiatalok és a „hotelek” két-két hó-

naponként változtatják őket. Az ügyben ér-

élyes nyomozást indított meg a brassói rend-

őrség.

A KORCSMAI BARATKOZÁS VÉRES

FINÁLÉJA. Marosvásárhelyről jelenti: Be-

recktelkén Béres Ferenc és Filicu Károly gaz-

dák hosszú ideig italoztak békésen a fa-

lu korcsmájában. Jó ideig melegen barátko-

ztak az ital mellett, később azonban összeszó-

lalkoztak, aminek a vége heves veszekedés,

majd verekezés lett. Filicu fejszét ragadott s

olyan erőteljesen érvelt a veszedelmes házi-

szerszámmal, hogy Béres véresen terült el a

földön. Az egyik a kórházba a másik a csend-

őrk kezébe került.

TÜZ EGY ARADI SZÜCSÜZLETBEN.

Aradi tudósítónk jelenti: A Fischer Eliz-

abán levő Neuländer Emil szücsmester üz-

lethelyiségében ma reggel 7 óra körül vesze-

delmes tűz keletkezett. Az üzlethelyiségből

kicsapódó lángokra és füstre az épület ház-

mestere lett figyelmes. aki azonnal értesítte

a tulajdonost és a tűzoltókat. A tűzoltóság

teljes készülettel vonult ki a bolti tűz szin-

helyére s rövidesen el is fojtotta a lángokat,

amelyek ekkor már nagy pusztítást végeztek

A cég kára meghaladja a 1 millió lejt. A

rendőrség és a tűzoltóság vizsgálatot indí-

tott a tűz okának felderítésére.

VÉRES TÁNCMULATSZAK AKOSFAL-

VÁN. Marosvásárhelyről jelenti tudósítónk:

A Nyárad-mentén fekvő Akosfalva községben

véres falusi tragédia játszódott le. A leg- nyek

farsangi táncmulatságot rendeztek, ame- lyen a falu két, egymással régóta haragban

álló gazdája, Albert Gergely és Szatmári Sa- mu is részt vettek. A harag oka leány volt,

ugyanaz a leány, akit most Szatmári fenti- nőn táncoltattak. A régi vetélytárs kiujuló

féltékenységgel nézte a szilaj mulatást, majd kapta magát és elakarta venni a leányt Szat-

máritól. A verekezés természetesen nyomban kitört. Szatmári kést rántott és négyszer szar- ta hátba vetélytársát. Albertet haldokolva szál- litották a kórházba, Szatmárit letartóztatta a

csendőrség.

mondta, hogy félkalap, otthagytá a ba- rátomat. A járda szélén, ott, ahol a ve- réb állt, nagyot köpött.

A barátom utána nézett és látta, hogy az ember meztelen lába kilátszik a haj- dani cipőből. Aztán elindult a jeges téli szél és a barátom sietve dugta zsebre a madáreléssel stancitát, mert megfázott a keze a bélelt bőrkesztyűben...

Finta Zoltán

— ÖNBETÖRÉST KÖVETETT EL A BAJ- BAJUTOTT KERESKEDŐ. Marosvásárhely-ről jelenti tudósítónk: Kiss András alsóbölké-nyi szövetségi kereskedő feljelentést tett a csendőrségen, hogy ismeretlen tettesek be- trétek az üzletbe és 2600 lej értékű áruját el- rabolták. A vizsgálat megállapította, hogy a kereskedő önbetörést követett el. Kiss András nehéz gazdasági helyzetével menti magát.

— TILTAKOZNAK A BANKTISZTVISE- LŐK. Bukarestből jelenti: A Magántisztvisé- lők Szövetségének banktisztviselői csoportja kedden gyűlést tartott Bukarestben. A feiszó- lalók rendkívül elkeseredetten tiltakoztak a további indokolatlan tisztviselői elbocsátások és fizetéscsökkentések ellen.

— ELKÉSZÜLT A SZESZMONOPÓLIUM- RÓL SZÓLÓ TÖRVÉNYTERVEZET. Buka- restből jelenti: A szeszmonopóliumról szóló törvénytervezet elkészítésére kiküldött bizot- tóság kedden tartotta meg utolsó ülését, ame- lyen a terveznek megadta a végleges for- máját. Az elkészült törvényjavaslatot három napon belül szétosztják a kamarában.

— VASARNAP REGGEL BRASSÓBA ÉR- KEZIK KÁROLY KIRÁLY. Vasárnap reggel nyolc óra ötven perckor külön udvari vonat- tal Brassóba érkezik Károly király, Mihály nagyvajda és Stefanescu Amza hadügymi- niszter kíséretében, hogy a pojanai siverenyt végignézzék. Az uralkodó fogadtatására Brassóban nagy előkészületek folynak.

— TIZMILLIÓS KÉNYSZEREGYEZÉS. Ma délelőtt a brassói törvényszékre benyuj- totta kényszeregyezségi kérvényét Tittes Paul Hosszu-utca 104. szám alatti bor- és sörnag- ykereskedő, aki a leromlott gazdasági visz- nyok következtében szintén fizetési zavarok- kal küzd. Aktivája 10 millió 158.915, passzi- vája 10 millió 758.790 lej. Két év alatt tör- leszthető fizetési kedvezményt kér, tizenkét részletben.

— LETARTÓZTATTAK GANDHI MASO- DIK FIAT. Londonból jelenti: Az indiai al- királyi elrendelte Gandhi második fiának, Devidátnak, letartóztatását. A letartoztatás angolellenes összeesküvés címén történt.

— KISZÁSIABÓL FÖLDALATTI CSÖVE- KEN AKARNAK PETRÓLEUMOT VEZETNI EURÓPÁBA. Londonból jelenti: Érdekes tervvel foglalkozik a British Oil Development angol petróleumtársaság. Szerződést kötött az iraki kormánnyal, amelytől jogot kapott a Tiflisztől nyugatra eső petróleumforrások ki- aknázására. A társaság földalatti vezetékeken Európába akarja vezetni az ott található petróleumot és ezáltal le akarja törni a ro- mán, olasz és orosz petróleum európai egyed- uralmát.

— NAGY FÖLDRENGÉS KUBA SZIGE- TEN. Kubából jelenti: Santiago de Cuba városban hatalmas földrengés pusztított, a mely kétezer ember életét követelte áldozatul. A város nagyrésze romokban hever.

— CUKOR- ÉS SZÓDAVIZ-SZTRAJK ARADON. Aradról jelenti: Az aradi fűszer- kereskedők ma beszüntették a cukor árusítá- sát. Az aradi kereskedők ugyanis néhány héttel ezelőtt azzal a kéréssel fordultak a cu- korkartell igazgatóságához, hogy a megállá- pított árak keretein belül engedélyezzen mi- nimális hasznót a kereskedők számára. A cu- korkartell vezetősége az aradi kereskedők beadványára még csak nem is válaszolt, mi- re a kereskedők több hetes hiábavaló várakó- zás után ma megkezdették a cukor bojkott- ját. A cukorközpont azonban egyelőre halla- ni sem akar a kereskedők kérésének teljesíté- séről és a cukorbojkott ellen úgy védekezik, hogy Arad területén 5 helyen is cukorelőru- sító helyiséget rendezett be. Ma sztrájkot kez- dettek az aradi vendéglősök is a szóda- viz kartell árdiktatúrájának letörésére. A sztrá- jkot mindenképpen indokoltnak látják, mert a Hegyalja bortermő vidéken már elől'ott az a fonák helyzet, hogy a szóda- viz drágább lett, mint a bor.

— FALUN IS VANNAK BESURRANO TOLVAJOK. Marosvásárhelyről jelenti: Er- dőcsinád községben hetek óta fosztogatott va- lami besurranó tolvaj. A csendőrség egyelőre tanácstalanul állott, mert falun ilyenféle bűnt csak a sátoros cigányok szoktak elkövetni, ha történetesen ott tartózkodnak. Kedden azian az egyik gazda tettenérte Csiki Albert ottani lakost, amint az a háziak távollétét fosztoga- tásra akarta kihasználni. A falusi „besurra- nó” menekülési próbált, de az utcán lefogták a falusiak és átadták a csendőroknak.

EURÓPA-BÁRBAN

BRASSÓ

SZOMBAT ESTÉTŐL új műsor:

Sterndy Solj görög karaktertáncosnő

Lady Ketty fantázia táncosnő

Lázár Böske elismert művésznő

közreműködésével.

A közönség által ismert Poppov Balett

Liszt magyar rapszodiáját adja elő.

Asíra (Apolló) Mozgó BRASSÓ

Még csak ma. február 3-án:

„Egy kis ballépés”

Főszerepben:
Renate Müller és Hermann Thim'g.

Holnapról, február 4-étől fut a nagy slágerfilm:

Monte Carlo bombázása

Főszerepben:
Hans Albers, Anná Sten, Heinz Rühmann, Ida Wüst, Karl Etlinger.

A film slágerdalai:

1. Eine Nacht in Monte Carlo - Tango.
2. Pontonero Paso doble.
3. Wenn der Wind weht - dal és Slow-Fox.
4. Das ist die Liebe der Matrosen - mars és foxtroff.

FEBRUAR 5.

B. L. 5. OLDAL

— Leépít a dícsőszentmártoni nitrogén gyár. Tudósítónk jelenti: A nyár folyamán már megemlékeztünk arról a nagyarányú leépítésről, melyet a Nitrogén-gyár a műszaki és tisztviselői karában eszközölt. Február 1-vel a carbidgegyári üzemét is leállította és így 60 munkás elment kenyér nélkül maradt. Egyedül a olérgyár és az erőtelep maradt üzemben. A Nitrogén-gyár, mely évekkal ezelőtt naponta 10—12 vagon árut küldött szét a világ minden részébe, most csendesen vegetál, és ezen kényszerű vegetációja a dícsőszentmártoni ipart és kereskedelmet is magával rántotta.

— Nem emelhetik a kenyér árát Bukarestben. Bukarestből jelentik: A bukaresti pékek tegnap küldöttségben jelentek meg a főváros helyettes polgármesterénél, akitől kérték, hogy felelősséget vállaljon a kenyérárakért. A helyettes polgármester a kérés teljesítését visszautasította, ellenben ígéretet tett arra, hogy a kenyérárak szabályozása a főváros közgyűlésén legközelebb napirendre tűzi.

— 348 ezer lej loptak egy erdélyi kereskedőtől a bukarest—csernovitzai vonaton. Bukarestből jelentik: Bacau mellett, a bukarest—csernovitzai vonalon ismeretlen tettesek meglopták az egyik személyvonaton utazó Ábrahám Károly erdélyi kereskedőt. A vakmerő tolvajok 348 ezer lej készpénzt és különböző okmányokat loptak el a kereskedőtől.

— Gyógyszerészeket nem lehet kimozdítani helyiségeikből. Bukarestből jelentik: A gyógyszerészek tegnap küldöttségben jelentek meg Pop Valér igazságügyminiszternél, akit arra kértek, hogy a lakbérmodosítás során legyen gondja arra, hogy a gyógyszerészeket hagyják meg helyiségeikben akkor is, ha nincs szerződésük a házigazdával. Kérésüket azzal indokolták, hogy a gyógyszerári engedély helyhez van kötve. A miniszter ígéretet tett kívánságuk teljesítésére.

— Hónapok óta nem kapott fizetést a kisküküllőmegyei rendőrség. Dícsőszentmártoni tudósítónk jelenti: Kisküküllőben három város van, amelyben rendőrség a rendfenntartó hatóság. Ezek közül az erzsébetvárosi rendőrség október óta nem kapott egy bani fizetést sem. Nagyon üdvös dolog volna a helyi kormánytól, hogy a rendőrség pontosan megkapja a fizetését, mert éhes gyomorral betörőket és sikkasztókat körözni és azokkal foglalkozni, talán mégsem lehet.

— ELOFIZETŐINK kísérjék figyelemmel a címkéjükön feltüntetett lejáratot. A lap zavartalan expedíciója érdekében gondoskodjunk idejében a lejárt előfizetés megújításáról, ha akár postán, akár megbízottunk útján megújították az előfizetést, figyeljék meg, hogy 8 napon belül az új lejárat szerepel-e a címkén.

Gyöngöcsontu, fejlődésben elmaradt gyermekeknek, gyöngy felnőtteknek csukamájolaj helyett élvezetes csemege a Jemalt. Egy doboz ára 77.— lej.

— LEVELEZŐLAPHIVASRA IS SZÁLLITJÁK A VÁLAST. Chichuahua, mexikói város megirigyelte Kienónak, az északamerikai válopörp-iradicsomnak a dícsőségét, ahol expresszgyorsasággal intézik a hatóságok a válsókat. Chichuahua városatyái gondoltak nagyot és merészet s hogy városukat világhírűvé tegyék, elhatározták, hogy 24 óra alatt fognak lebonyolítani egy-egy válopört. Ilyen irányú határozatot már közölték is a városi bírósággal. Sőt: előzékenységgükben odáig mentek, hogy a válnikínánoktól a személyes megjelenést sem követelik meg. Mindenki elválhat élete párjától, aki a chichuahuai bíróságnak ezt levélben bejelenti. Most aztán várják a válnikínakörök tömegeit, vagy a postaforgalom fellendülését.

JOSHISAVA,

a Népszövetség japán delegátusa

— Ischiásnál egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz reggel éhgyomorra véve előmozdítja a gyomor és a belek működését s könnyű székélést biztosít. Orvosi tapasztalatok dicsérik a Ferenc József viz azon kitűnő hatását, a melyet vese-, hólyag-, prostata- és végbélbajoknál is kifejt. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Az ideális hashajtó a Dr. Bayer-féle

PURGEN

Szerkesztői üzenetek

Vegyes házasság. A törvény nem engedi meg, s minden olyan szerződés, mely a születendő gyermek vallására nézve kötött, érvénytelen. A törvény ilyen esetben az apának adja meg a jogot, hogy a gyermek vallását meghatározza. A törvényre vonatkozó egyéb kívánságról az ottani anyakönyvi hivatalban adnak információt.

H. E. Sürgős esetekben tömörített távirati tördősítást kérünk.

Nyugalmazott közjegyző. A hátrálékos nyugdíjat is lassanként minden valószínűség szerint mindenki meg fogja kapni. Egy hónapot már több helyen fizettek is a multa. Ha a prefektura az ön illetékes hatósága, akkor az a bizonylat elég, feltéve, hogy a readelet előírásának, mennyi volt a fizetés, mennyi lenne most, s szolgálati bizonyítvány megfelel.

R. A., Arad. Sajnálattunkra, ilyen bizonytalan időre visszamenőleg nem kereshetünk elő újságcsikket. Tessék a megjelenését pontosabban megjelölni, s akkor a kiadóhivatal megküldi önnek.

Nyug. telekkönyvezető. Sajnos, sokan járnak úgy, hogy közel ötven százalékkal kapnak kevesebb nyugdíjat, mint eddig. Ennek a kiáltó sérelemnek a jóvátételét ép most ígérte meg a pénzügyminiszter, tehát valószínűleg nem lesz belőle semmi. Brassóban még nem fizették ki a januári nyugdíjakat, de a könyvecskébe már bevezették, — tabella szerint, — a leszállított nyugdíj összegét.

Cs. L. C. A vers bizony nem valami kiváló, hogy tapintatosan, enyhén fejezzük ki magunkat. Szaválásra semmi esetre sem alkalmas, de ha zenét csinálhat hozzá, mint dal, társaságban, — mivel a szöveg, rim, nem játszanak döntő szerepet, — még hatást is csinálhat, mert az alap gondolat és hangulat benne jó.

Székellyhidi előfizető. Tessék drogériában ugynevezett zöldsport beszerezni és azt használni. Biztosan és alaposan pusztít minden muszkát. A használatát ugyanott megmondják.

I. K., Semeria. Csak tizenhét éves korában térhet át a gyermek, előbb nem. Tiltja a törvény.

Szerződés. Egy havi házbért — az utolsót is — meg kell fizetni, akár benn marad a lakásban a lejáratig, akár nem. Köti a szerződés. Ellenben próbáljon kiegyezni a tulajdonossal, hátha kiengedi az obligóból.

Sz. K. Nem írja meg világosan, miről van szó. Adó fejében akar szántani? Ez bizony nem megy. Vagy, mint iparos, ledolgozná a földje felszántását? Ez egészen magánügy, a mibe senki sem avatkozik, de, ami az adókérdést sem oldja meg. Halálról pedig, ne tessék beszélni: egy férfi többet kibír, mint egy adóvégrehajítás. Kettőt-hármat is. Tán inkább, aki csinálja, miért ön, aki nem tehet

róla, hogy ide jutott? Bátorság s bizalom a jobb jövőbel!

Dr. K., mérnök. A konstancai villanytelep ügyében tessék vagy az Electro bel-höz (București, Bdul Bratianu 41., Palatul Lido), vagy az Electrica S. A.-hoz (București, Str. Matei Millo) fordulni.

B. B., Brassó. A jód tinktura által okozott pecsétet ugynevezett fixir-sóval lehet kivenni.

Sch. I., Szatmár. Jogerőre emelkedett. (Január 21-én.) Első évben 20, másodikban 30, harmadikban 50 százalékot fizet vissza.

Dr. H. I., Medias. Megszavazták az ügyvéd törvényt. Mik a dispoziciói? Ennek elmondására az egész újság sem volna elég, pedig a B. L. elég nagy és sűrűn van szedve.

December 28-án lépett életbe, a hivatalos lapban — prefektura, vagy pénzügy megtekintheti — és azokra, akik 1922. és 23-ban doktorátust tettek, alkalmazták a regáti ügyvéd törvényt.

Sport

Az országos síversenyek második napja

Brassó, február 3.

Kedden folytatták Predealon az országos síversenyeket. Az 50 kilométeres távfutóversenyen 25 versenyző vett részt, közepesen jó viszonyok mellett, amelynek három első nyertese a brassói egyesületek közül került ki. Cucu hadnagy (Astra) 4 óra 26 perc. 2. Kovács (IAR) 4 óra 38 perc. 5. Schian P. (Astra).

Megirtuk, hogy az ifjúsági távfutóversenyt az összes résztvevő egyesületek, hibás rendezés miatt, megválták. A szövetség tegnap ülést tartott, melyen helyt adott az óvásnak és a versenyt megsemmisítette. Az ifjúsági távfutóversenyt azonban nem ismétlik meg és így az ifjúsági kombinált verseny-erőlt. ményt csupán az ugró és akadályverseny-eredményeiből számítják majd ki.

A női 6 kilométeres távfutóverseny eredményei a következők: 1. Klöckner (KSV) 49 perc 49 mp. 2. Mensch (HSV) 49 perc 50 mp. 3. Schwarz (HSV) 53 perc 51 mp. A női versenyt harmadiknak Rolfko Jane érkezett be, azonban szabálytalanság miatt diszkvalifikáltak.

A síversenyek befejezése vasárnap, február 7-én lesz a brassói Pojánában. Az összes résztvevő egyesületek nagyban készülnek az ugró és akadályversenyekre, melyre a hóviszonyok úgy látszik, kedvezőek maradnak. A versenyeket Károly király jelenlétében tartják meg, melyre előreláthatólag nagy nézőközönség is kimegy.

— Köszönjük. Mindenről tájékozódva vagyunk.

A tábornok szalutált.

— Messieurs. Au revoir!

Tehát most már mindent tudtak. Kipattant a nagy titok. Ma délután öt órakor benn lesznek a magyarok.

A vörösök? Jöhetnek vörös zászlókkal, jöhetnek vörös kokárdákkal, mi tudjuk, hogy ez csak külsín, csak a világ megtevesztése, ravaszul kicsinált taktika, magyar fiúk jönnek az alföldről, a Dunántúlról, Erdély bércei közül, hogy véget vessenek a szenvedés és megpróbáltatás óráinak. Egymagában a magyar nem viharja meg a harcát az egész világgal, szükség van segítségre, szövetségre és más szövetségest nem talált, mint a hatalmas orosz. Ezért kell vörös lobogóval jönniök. De mit bánják ők, ha az ördögkel kellett is szövetségzniök, csak hogy elérjék a nagy célt. És mit bánja a város, ha akár hupikék zászlókkal vonulnak be a felszabadító csapatok, csak magyarok legyenek és visszahozzák ide az öt hónapja elszállott magyar életet és örömet.

Senki sincs az utcán, de ezek a jó újságírók beszaladnak a Főutcán minden házba és viszik a hirt mindenfelé... Ma délután öt órakor... Igaz-e, lehetséges-e? Örömkönnyök buggyanak ki a szemekből... Annyi csalódás, annyi távoli terminus után most ilyen hihetetlen közelségbe toltott a leggyönyörűbb ábránd?... Hogyne lenne igaz... Maga a francia vezérkari főnök mondta... Mikor? Ezelőtt tíz perccel... Tizen hallottuk... Csak néznek ki az utcára...

És a néptelenné vált Főutcán végeláthatatlan sorban társzekerek haladnak. Minden szekér mellett hat francia formaruhás legionista. Egy a szekér élén, kettő az első kerek, kettő a hátsók mellett, a hatodik a szekér mögött lépkel. Meg kell adni, rendezett és nyugodt szavonulás, mintha egyszerűen csak a kasszinyából vonulnának ki a gyakorlókat. Nem is fáradtak, nincsenek is halálra gyötörve. Semmiképpen sem látszik rajtuk, hogy nehéz harcban állottak...

DECSEY ZOLTÁN:

114

A SIRO VÁROS

Akkor mindenkinek otthonába kell sietnie és otthon kell lennie addig az időpontig, amit a plakát megjelöl. Csupán hivatalos személyek tartózkodhatnak az utcán, akiket fehér karszalaggal látnak el. Óvakodjon mindenki a megdölgötlan cselekedetektől, mert az ilyenekkel nemcsak önmagára, hanem az egész városra is beláthatatlan következményeket zudit. Ha a kivonuló csapatokra rájönnek, ha egyetlen csehszlovák katonának baja történik az ilyen megdölgötlan cselekedet által, a tábornok ágyuztatni fogja a várost.

Komolykodva, fontoskodva olvassák az utasításokat, sietnek haza, elmesélik a szomszédoknak, az ismerősöknek.

— Tehát most már biztos. A vörösök bevonulnak. Napok, vagy órák kérdése az egész. Vajon mikor jönnek?

Hatalmas robogással zúgnak végig a városra a teherautók. Mindent elszállítanak, ami kincstári tulajdon. Mindent, ami megmozdítható.

A dohánygyár udvarán kétségbeesetten szaladgálnak a munkások. A sok nő keservesen jajgat.

— Istenem, a gépeinket. Viszik a gépeinket. Leszerelik a gyárat. Jaj, ne vigyék el a gépeket. Mivel keressük meg a kenyérünket? Tönkremegyünk, elpusztulunk.

De senki sem hallgat rájuk. Szuronyos katonák állnak őrt és fedezik a leszerelést. Minden sirás, panasz hiábavaló. A nehéz gépalkatrészek autóra kerülnek és egyre-másra térnek meg a kocsi az állomásról.

A népvándorlás egyre tart. Nyögnek és dohognak a lokomotivok a szörnyű teher kimozdításában. Az állomási személyzetnek negyvennyolc órája nincs pihenő-perce.

A polgármester újból hivatalában ül és

B. L. 6. OLDAL

Hegedüs tábornokkal tanácskozik. Termékek a tennivaló. Ki kell osztani a szerepeket.

Franze kapitány már összegyűjtötte azokat, akik a háboruban műszaki csapatoknál szolgáltak. Rövid instrukciók és tizesével indulnak a szaporók, hogy végigvizsgálják a középületeket. Pincéket járnak keresztl-kasul, végignéznek minden kaszárnyát, az állami bank fiókjának palotáját, vajon nem rejtettek-e el pokolgépeket, bombát a kivonulók. Sehöl semmi.

Deltájban a polgármester és a huszártábornok autóra ül. A városi szolga fehér zászlót tart a kezében s a soffór mellett helyezkedik el. Mennek délnek, egészen a vörösök hadiszállásáig és közlik a francia tábornok üzenetét, ha a vörösök nem biztosítják a szabad elvonulást, akkor a csehszlovák tüzérősség összlövi a várost.

Pedig még áll a front, de már a stratégiák tudják, hogy a város nem tartható. A csehszlovák csapatok vonala több helyütt beszakadt és néhol már tíz kilométernyire simul a város tövéhez. Egy nyomás valahol az egész vonalat felgöngyölítik.

Este a sajtó képviselőit a városházára telefonálják. Megkapják a szükséges instrukciókat. És valamennyi újságíró fehér karszalagot kap. A város belterületén nyugodtan járhatnak-kelhetnek, semmi bajuk nem történik. Megvédi őket a büvös szalag. Csak a várost nem szabad elhagyni. Különösen nem északi és nyugati irányban. Akit kinn találunk az országoton, a mezőn, szó nélkül lepuftatják.

Az éjszaka nyugodtan telik el. De ezen az éjszakán sötét szobákban virraszt a város.

Mit hoz a felkelő holnap? Korán reggel a piac hirtelen megriad.

A POKOLI BIRODALOM

A kínai forradalom uija a délkinai szovjetig

Minden európai történelem szürke és alátérő dajkamese a kínai forradalom utolsó husz évének színes, véres és lendületes fordulatai mellett.

Nem másolhatunk ide könyvfejezeteket, csak fejezetcímekben és rövid számokban vetíthetünk vázlatot az olvasó elé.

A Mandzsu dinasztia bukásáig a forradalmat együtt és egymás ellen különböző sőt ellentétes erők hordták. Maga a forradalmi komité Sun Jat Sen vezetésével, Japán és a nyugati imperializmus pénz és fegyverszállítás, diplomáciai intrikák, a felszabadulásra és szabad újra vágyó kínai kapitalisták és közhomályos boldogságvágyak, a szegény osztályok álomkóros millióiban.

A forradalom külső győzelme után azonban kitudott, hogy ezekben a heterogén erőkben nincsen alkotási képesség, az új Kína kialakítása a régi helyen meg sem tudott indulni.

Kiderült, hogy amit a naiv forradalmárok hittek szerint berendezkedni akartak volna, az imperialista hatalmak már nem vették, hanem a kínai reakcióval tartottak. A Sun-Jat-Sen pártja a Kuo-Min-Tang (néppárt) csak délen tudta magát folytonos ellenforradalmi harcok és árulások között tartani, északra az egyes tartományok az imperializmus zsoldjába szegődött katonai kormányok kezére kerültek és a szervezett birodalom területén az óriási arénán megindult a nagyhatalmak harci játéka, amely vére és aranyba ment.

Ebben a játékban és a taktikai számításokban csak egy tényező maradt figyelmen kívül: — hogy van Kína és vannak kínaiak, még pedig sokan. A nagyhatalmi kalkulációkba ez a hiba rendszerint be szokott csúszni és csaknem mindig ez a hiba az, amely a zárlatnál nehézségeket okoz.

A kínaiak azonban tényleg voltak, vannak és lesznek. És ők észrevették, hogy az új mennyei birodalom nem szállhat földjükre, míg azon a japáni és nyugati vásár van megszállyva és nem engedi, hogy a maguk új világát megszervezzék, nehogy megszűnjön a nagy zavaros, a melyben halászni lehet. És ekkor indul meg az új forradalom a régi szövetségesek és az új zsoldosok ellen.

Sun-Jat-Sen csak 1924-ben mondta el, amit egy évtizeddel előbb meglátott, de ki nem mondott, nehogy szétrobbantsa saját frontját. „Sokáig abban a meggyőződésben éltem — mondotta —, hogy az északi zsoldos reakció ellen csak fegyveres erővel lehet célt érni. De ez az út hibás volt, forradalmunk eredménytelen maradt, mert nagy erő hiányzik még nekünk: — a tömegek őszinté és tudatos rokonszenve. Legyünk őszinték, nincsenek lelkes tömegeink. Forradalmunk paták forrás nélkül, gyökér nélküli fa”. És jámbor fohással így végezte: „Oh higgyétek el nekem, az egyedüli erő, amely ellenségeinket leverheti, népünk szíve és rokonszenve”.

És megkezdődött a „nép szívének meghódítása” hosszú évek borzalmas és véres polgárháborújában, amelyet a japánok és a nyugati hatalmak pénztek.

De a forradalmak és ellenforradalmak felszine alatt dolgozott a gazdasági fejlődés vaskényszerűsége, gyorsítva és lüktetve az európai háború behatásai alatt. Néhány tanulságos szám: A szövőiparban az orsók száma ötszázszázról három millióra emelkedett, és ennek több mint a fele kínai vállalkozók kezén van. A szénbányászat hozama tizennygy millió tonnáról huszonnegy millióra és ennek a fele is kínai. A kínai burzsoáziának fejlődésének a külkereskedelmi forgalom terjedelme, mert a kiviteli cikkek nagyrészt belföldi kézből mennek. Ez a külkereskedelem kétszáz millió taelről két milliárdra emelkedett. Az iparosodást és vele együtt a kapitalista terjeszkedést jelzik a bankalapítások is. A század első tizennyolc évében husz bank alakult Kínában, de ezeken kívül tizennyolc huszonnégy, tehát öt év alatt száz új bankot alapítottak.

Miután ez a gyors feldagadás a végső-kig fűtött forradalmi atmoszférában meggyébe, a vele járó proletáraradatok forradalmi tömeg. Ismét számok: — az ipari munkásszervezetek tagjai háromszázszázról három millióra szállyanak fel, a forradalmi parasztszervezetek pedig kétszázszázról tizmillióra szaporítják tagjaik számát.

Ezek a nagy realitások azok, amik tul pártprogramon és taktikán megszabják a végső kialakulást. A bedobott nagy gazdasági, szociális és történelmi súlyok nyomása alatt remeg a mérleg nyelve, remeg — és balra hajlik. A polgári for-

radalom át van élve, beismerten csak a félútig ért el és megindul Kína proletárforradalma. A polgári forradalom nem a szociális átalakítás vonalán akadt el félúton, hanem Kína felszabadításának és ujjaépítésének vonalán tört meg a cél előtt.

És ekkor maga Sun-Jat-Sen is, aki jóformán csak élete utolsó hónapjaiban lett bolsevista, ha lett, a proletárforradalom mellé állott, mert csak ettől várta élete álmának megvalósítását: — a szabad Kínát és benne a nép uralmát. Ő még ezerkilencszázhuszonnégyben is kijelentette a Kuo-Min-Tang kongresszusán, hogy „nem vagyunk kommunisták” ki-jelentette, hogy az orosz szovjet és a kantoni kormány közötti szövetség csak külpolitikai aktus, de nem jelenti a rendszer átvételét, még marasztalta a pártban a gazdag kereskedőket, akik addig a forradalmat finanszírozták, de a volt bajtársak már ekkor megkezdtek a fegyveres ellenforradalom szervezését és rövid idő alatt ötvenezer zsoldosuk volt. Mögöttük Anglia állott, amelynek akkor MacDonald volt a miniszterelnöke. Egy norvég hajón kilencezer fegyvert küldött az ellenforradalomnak és mikor ezt a szállítmányt Sun-Jat-Sen elfoglaltatta, akkor a kantoni angol diplomáciai képviselő jegyzéket küldött hozzá és megfogadta, hogy ha fel nem oldja a szállítmányt, akkor a kéznél levő angol tengeri haderő fogja erre kényszeríteni.

A kínai forradalom és ellenforradalom

harcvonalai kialakulnak és mögöttük a nagyhatalmak.

Ezek az évek huszonötől harmincegyig nekünk még homályban vannak. Az európai sajtó csonka és zavaros híradásaiból nem sokat lehet megérteni. „Észak-kiak és déliek” ezt olvastuk éveken át és tudtuk, hogy a déliek a bolsevisták, észak alatt pedig hol a zsoldos tábornokokat, hol a nankingi „nemzeti” kormányt gondoltuk. Ez volt Tsang-Kai-Sek.

Most utóbb megtudunk annyit, hogy az utolsó évben Nanking három véres támadást intézett Kanton ellen, de ezek megtörttek. És mikor ezek után és ezek közben Japán támadott és Tsang-Kai-Sek nem mozdult, akkor megbukott és menekülnie kellett.

Tsang-Kai-Sekről Moszkva azt mondja, hogy Amerika pénzelt, hogy áruló volt. Most újra a nemzeti csapatok élén áll. Tétovázása nyilván addig tartott, míg a hatalmak között egyezkedési tárgyalások folytak és ma, mikor az ellentétek legyőzhetetlenné látszanak, újra megindul.

A még ködben álló szakasz végén azonban kibontakozik a mai helyzet képe, úgy amint azt Legendre doktor megírja az „Illustration” legutóbbi számában:

Dél- és Középkínának négy legnagyobb tartománya hétszáz ezer négyzetkilométeren hetven millió lakossal szovjetizálva van és orosz befolyás alatt áll. A nankingi kormány tehetetlen vele szemben. Az orosz szovjet Mongólia felől is gyakorolja befolyását és az egyik északi tábornok a keresztény Fong-Ju-Hsiang az ő szolgálatában áll. A mandzsuri vasutak fölött Karbinig ő rendelkezik.

Milyen szakaszokon át, hogyan fejlődtek idáig a dolgok, nem tudjuk. Azt sem bíráljuk el, mit jelent a délkinai szovjet állam. Cim és bluff-e az ma, vagy valóság?

Meggondolkoztat azonban, hogy Nanking belső és külső kudarcai után ezen kívül

A barna kenyér és Janovics mozija

A nagyváradi városi tanács izgalmas ülése

Nagyvárad, február 3.

A nagyváradi városi tanács szerda déli ülése izgalmas és érdekes volt. Izgalmassá a pékek tették, akik viharos jeleneteket rendeztek azért, mert a tanács a félbarna és a fehér kenyér árát nem volt hajlandó fölemelni. Fölemelte ezzel szemben a barnakenyér árát a kilónkénti 450-ról 5 lejre, aminek az értelmét magunk sem látjuk. Ha már emelik az árát, miért éppen a barnakenyérnél, miért nem inkább a fehérnél? A pékek természetesen nem ezt sérelmezték, hanem azt, hogy miért nem emelték fel az összes kenyérnek az árát.

Érdekességet a városi mozikoncesszió ügye adott a tanácsülésnek. Még a nyár folyamán a város és Janovics Jenő között bérleti szerződés jött létre, amelynek értelmében Janovics moziát rendez be a városi színházban. Ezt a szerződést azonban többoldalról megfélebezték, részben

a tanácsnál, részben a minisztériumnál. Hosszas huza-vona és vita kezdődött, a melynek az eredménye végül az lett, hogy

egy hónappal ezelőtt a minisztérium táviratilag letiltotta a szerződés érvényesítését, illetve beszüntette a városi színházban a bérlő által megkezdett átalakítási munkálatokat.

Egy hét sem telt azonban bele, újabb távirat érkezett a minisztériumból. Ez a távirat hatálytalanította az első távirati rendelkezést. A befentesek úgy tudják, hogy Janovicsnak személyes közbenjárásával sikerült elintéznie a dolgot magánál Jorga miniszterelnöknél.

Ilyen előzmények után foglalkozott a tanácsülés az ügygel és miután a második minisztériumi távirat a bérlőnek adott igazat, a szerződést végérvényesen jóváhagyta. A bérösszeg évi 400 ezer lej, amit a város a munkanélküliek javára akar fordítani.

A Szakáli-ügy:

A gyilkos újságírók és a ma született zsandárok

Egyesek bűneit nem szabad egy erkölcsi testület presztízsével azonosítani

Csikszereda, február 3.

Kezd már rendszerré válni, hogy amikor valahol valami nagyon csunya dolog történik, nem az kerül a vádlottak padjára, aki a felháborító szörnyűségeket elköveti, hanem az újságíró, aki megírja a megtörtént tényeket, igazságot és világosságot követelve.

Igy történt ez abban a megdöbbentő bűnygyben is, amelynek áldozata Szakáli István csikszenttamási gazdálkodó, aki a karcfalvi csendőrségen hagyta az életét. Hogy öngyilkosság, avagy hatósági erőszak miatt, azt éppen a sajtó és a parlament által is sürgetett hivatalos vizsgálatnak kellett volna kiderítenie. Amint már részletesen és több alkalommal is megírtuk, Stefanescu marosvásárhelyi koronaügyész megtartotta a vizsgálatot és kihallgatta mindazokat, a kik a rejtélyes körülmények között elpusztult Szakáli István haláláról felvilágosítást adhattak.

A vizsgálat eredménye? Semmiképpen sem az, amit a felizgatott székelőföldi közvélemény elvárt volna. Semmiképpen sem az, ami Szakáli István utolsó éjszakájának rejtélyét tisztázta volna.

A Curenul — Stefanescu főügyész

nyilatkozata alapján — már megírta, hogy Szakáli halálában mindenki bűnös kezdve a magyarpárt csikmegyei tagozattól és a csikszenttamási közbirtokosságtól az újságírókig, csak éppen a karcfalvi csendőrök ártatlanok. Most a Bukarestben megjelenő Calendarul című román lap foglalkozik a Szakáli-üggyel és ugyancsak Stefanescu koronaügyész nyilatkozatára való hivatkozással közli a következőket:

Az összes újságírókat, akik a Szakáli-ügyet kezdettől fogva nem a hivatalos vizsgálat megállapításai alapján ismertették, bíróság elé fogják állítani a bíróság és a csendőrség megrágalmazása miatt. A Calendarul cikkírója különös figyelmet szentel Anastasiu gyergyószentmiklósi tanárnak, a Dimigeata munkatársának s rá súlyosabb ítéletet követel, mert román léte szerepet vállalt egy olyan hajszában, amelyet kisebbségiek indítottak a román állam és bírói kar presztízse ellen.

Eddig a Calendarul förmedvénye. És addig is, amíg a román és magyar hírlapírók ellen megindulnak a sajtópörök, csak annyit tartunk szükségesnek leszögezni:

Félrevezetik Önt. ha „OLLA” helyett silány utánzatokat ajánlanak. — Utasítsa vissza a ragaszkodókat az eredeti csomagoláshoz „OLLA”-hoz.

nincs Kínában szervezett politikai hatalom. Semmilyen sincsen, minden más területen a politikai nihilben uszók az óriás sárgahajó ismeretlen végzetek és kikötők felé.

Itt tart a kínai forradalom, így áll ma Kína. Ez az, amit tudni kell, mert bizonyos, hogy az egész japán akció és annak minden világpolitikai bonyodalma ennek a forradalomnak végkifejlesztéséből indult, a forradalom okából van és ahhoz igazodik.

A forradalmi Kínában nem biztos többé egyetlen koncesszió, egyetlen vállalat, egyetlen befektetés sem és ha csakugyan igaz, hogy van már élő kínai szovjet, akkor külső beavatkozás híján és orosz segítséggel ez hónapok alatt hatalmába vesi egész Kínát.

Van ennél tizenkettődel több óra?

Nem kínai — japán háború indul tehát, hanem egy „preventív szentszövetség” pajdik és akár életre kelni a kínai forradalom feltartóztatására és Genfben nem Kína és Japán között döntenek, hanem egyezsége dolgoznak a kínai rendszálas hatalmai között.

A starter felemelte a zászlót — mondhatnánk, ha a starter zászlója nem volna fehér és így a hasonlat nem hatna keserű gunyképpen.

És most meg kell még majd vizsgálunk, hogyan indul a mezőny és milyenek a verseny kilátásai?

Tanódy Endre

A karcfalvi csendőrség még nem a román állam és a Szakáli-ügyben szereplő bírák sem jelentik az egész román bírói kart. Szerepük ebben a rejtelmes és elrejtelt ügyben okvetlenül tisztázandó. Éppen a román állam és a román bírói kar presztízse érdekében.

De ezt a mindennekfölött álló célt nem lehet és nem is szabad azzal az eszközzel szolgálni, hogy az ügyön kívül álló újságírókat a vádlottak padjára ültessék amíg az igazi bűnösök szabadon járnak.

Sztrájkra készülnek a temesvári vendéglősök a maximálás miatt

Temesvár, február 3.

A temesvári városi interimbizottság legutolsó ülésén maximálás útján szállította le a vendéglői árakat. A vendéglősök között az ármáximálás óriási elkese-redést okozott s ma, szerdán délelőtt küldöttükük jelent meg a városházán, hogy tiltakozást jelentsen be. A vendéglősök Loicita Eutin gazdasági tanácsos előtt kifejtették, hogy az új árak mellett nem tudnak megélni és ezért arra kérik a várost, hogy a maximálást függessze fel. Loicita tanácsos azonban azt a választ adta, hogy a város ragaszkodik a maximált árakhoz, mert Erdély más városai-ban aránytalanul olcsóbbak a vendéglői árak.

Az ármáximálás ellen bejelentett hiábavaló tiltakozás visszautasítása miatt a vendéglősök elhatározták, hogy a tartományi igazgatóság revíziós bizottságához felebbeznek s amennyiben ott sem teljesítik kérésüket, az összes temesvári éttermek beszüntetik a főzést.

— REJTJELMES BÜNYGYI ESET. Az egyik párisi bíróság előtt egynehány hét előtt történt gyilkosság rejtelmét bogozák. Az evreuxi tóban fejnélküli holttestet találtak, amelyben egy asszony az 55 éves Massardnéra ismert. A vizsgálat megállapította, hogy a meggyilkoltat legutóbbára leánya és veje társaságában látta a tó közelében. A házaspárra terelődött a gyanu. Kezdetben mindent tagadtak, de később bevallották, hogy a gyilkosságot örökség reményében követték el. Már ki is volt tűzve a fő tárgyalás, amikor a vizsgálóbírónál jelentkezett egy asszony, mondván, hogy ő az állítólag meggyilkolt Massardné. A vallomást tett pár azonban csökönyösen megmaradt a mellett, hogy meggyilkolta Massardné. Arról az asszonyról, aki Massardnéként jelentkezett, azt mondják a gyilkosok, hogy csak nagyon hasonlít az áldozatra. Páris a bonyolult eset fejleményeit nagy érdeklődéssel kíséri.

SZABÓ DEZSŐ MEGSZÓLALT

(Megered az eső)

Budapesten a Bartha Miklós Társaság kiadásában megjelent Szabó Dezsőnek, hosszú hallgatás után újra szavát hallató új könyve: „Megered az eső.” Nézzük mindenképp az író műhelyrendjét. Az volt a terve, hogy az „Elsodort falu” után, amelyben a világháború delelőjéig, 1916-ig jutott el, egy tizkötetes kontemplatív nagy ciklusban megírja az 1918–19-es forradalmi, az 1920–21–22-es régi keréknymóba való zökkenő visszahelyezkedés és a következő évek lassu belefásulásának, a se háború, se békeidőnek regényét. Az óriási anyaggal saját magába való visszavonulás, amelyet csak a moziba-járás gőzkiesztése szakított meg hetenként egy-egy

órára, amikor kedvenc filmszínészeit, Zorot és Hurut, leste és kacagta gyermekes izgalmossal, azt hitette el, hogy ez a nagy munka valóban készülében van.

És készült is. Szabó Dezső, saját bevallása szerint, három kötetre való anyagot gyűjtött már formába, amikor, mint ahogy valami kor Michelangelo tette, hirtelen összetört az egészét és az így összetört darabokból állított most össze egyetlen kötetre való, a most megjelent „Megered az eső”-t, amelyet ő maga nevez regénytörrednek.

Az új könyv tartalmát nehéz volna elmondani, mert ilyenről, regény-értelmenben, nem igen lehet beszélni. Hét fejezetre oszlik a kötet és, ha ezek között meg is van az egyetemes szellem, mégis mind a fejezeteket külön is olvashatnánk, bár összefüggésüket érezzük. És a kötetnek éppen ebben van a nagysága, ebben a szétdaraboltságában. Az az érzésünk, hogy egy gránát robbant és darabokra vetette az író mondanivalójának anyagát.

De ez se helyes így. A helyes az, hogy az idő, amelyet megír, robbant így darabokra és természetellenes, művészietlen volna, ha az író ezeket meg próbálta volna „összefogni.”

A kötetnek tehát nincs semmi mesterkelt affekciója. Itt az író nem ül le, hogy *nahát, most majd megírom a forradalmi évek történetét, regényben*. Ez nincs „felépítve”, „megtervezve”, ez magaslik és omlik, mint azok a napok, amelyekben azt hittük, hogy pillanatonként felemelkedünk és rögtön borzalmassá mélységbe bukunk vissza.

Ha szabadna azt mondani, hogy egy regény ott kezd rossz lenni, amikor regénynek, műfajnak készül, akkor itt, a tökéletes életből, az örök rendszertelenségből, rendszerbe-foghatatlanságból, rögzíthetlenségből kavar fel Szabó Dezső olyan örvényt, a melynek tölcserében zudulunk lefelé, majd kapaszkodunk vissza a szélein felfelé, le és fel siklunk, körbe forgunk.

Ha voltaka a kritikának, még az „Elsodort falu”-nál is, kételyei, hogy tiszta művészet-e ez és nem pamflett és vezércikk, — ha Nagy Endre még a „Segítség”-et irtó módon lepocskondiázhatta, — akkor viszont a „Megered az eső”-nél éles villámmal világosodik meg az ut Nagy Endrétől Szabó Dezsőig és általában a pesti nagyendréktől és zsolbélaktól Szabó Dezsőig és most már levakarhatatlanul, kidönthetetlenül torlódik fel irodalmunk Szaharaja fölé ennek a rugós állkapcsu, bikanyaku szfinksnek a feje, amelyről — „évezredek néznek le ránk” és amelyekre évezredek fognak felnézni.

Művészetéről beszélünk. Szabó Dezsőről, mint művésztől, beszélünk. Az anyagát, mint művészi anyagot, nézzük. Nem, mint politikumot. Nem mint világszemléleti megnyilatkozást. Csak mint művészetet.

Nincs embernek az a mozdulata, az a ki nem mondott szava, szemének az a jelentése, — akármilyen apró is legyen, — amit Szabó Dezső a teljes felismerésig felnagyítva — mint a szerves élet folytonos, pompás mozgódását — élénkbe ne tudna óriásítani. A lelki és testi pórások feltágításától szörnyű valókra eszmélünk.

Nézzük csak egy pár mondatot. (Mondat, milyen semmi, nyelvtani szó!)

„...Kirándultak a Sashegy délnyugati oldalára. Itt meggyűl a nap, mint egy jó, meleg fürdő s mint a föld megcsordult jóság önti át a magárahagyott embert. Mintha az emberből lett föld s földből lett ember visszatálna itt ő, közös beszédjére s a kiszakadt ember nagy megnyugvással pihenne vissza a megtalált rokonságba.”

Aztán rövid meghatározások:

„...A gyermekek nyakig lubickolnak az álomban...” „A társadalomba simított ember...” „A forradalom embereiről írja: „Az

elérkezett nagy történelmi szünet duzzadt gerezdjei voltak ezek az emberek, kikből vért és könnyet, halálos szeretetet és halálos gyűlöletet taposhatnak ki a szüretelő napok.”

„...Minek aggódni, tépni egymást az örök rohanás muló partjain?” „...A savanyu tüdőről, amit a könyv egyik hőse halálosan gyűlöl, ezt mondatja: „Ha csak látom is, úgy érzem, hogy minden ujjam hegyén száj van és mindegyikkel hányok.” „Egy gondokkal sujkolt budai földszintes bérházban, kint langyosodnak a lakók az esti udvaron: „De a hold csurog az égről, a szederfa nehéz lombjáról s habatlan folyása mégis végtelenséget s a megfoghatatlan valóságok jöleső sejtését hozza a kis lelkebbe.” Egy furcsa, kedvteléseit minduntalan változtató budai tanárról: „De a szegény tanár urnak több lelke volt, melyek egymásután szállták meg, mint egy keresztútnál álló koresmát. És ő aszerint volt jó és rossz, hogy milyen lélek vett kvártélyt benne. Ezek az egymás után következő, sokszor egymással birkózó lelkek megtörték élete termő egységét s lehetetlenné tették minden komolyabb cél elérésére...” „Egy halvány, kissé fáradt szépségű lányról, aki polgári iskolát és kereskedelmi tanfolyamot végzett és mint gépirónó dolgozott egy fővárosi lapnál: „Ezt a félénk, finom virágot bensejében tiporta meg a végzet. Az élet rettentő grimaszai akaratlanná, imbolygóvá tették ezt az elfújhatatlan gyenge nebutspírág lelket. Mindig a más akaratát akarta, mindig a más szenvedését szenvedte s csak hirtelen nagy esemény felcsapzásában tudott egy percig önmaga lenni.” Magáról, akit a regény Domokos nevű tanárában személyesít meg, ezt írja le és ez egyik nagy tévedése a könyvnek: „Ropant tudás és egy végzetesen logikus főnek ellenállhatatlan kényszere...”

Az utóbbi mondatból a többi nem fontos. Jeleztük, hogy csak, mint művészet tárgyaljuk most Szabó Dezsőt. Mert egyébként a könyv hemzseg az elfogultságoktól és mindenről lehet benne beszélni, csak logikáról nem. Amit azonban nem is keressük, de nem is találhatunk — Szabó Dezsőnél. Egy ember, aki a vérevel gondolkodik, — nem lehet logikus. Egy ember, aki röntgensugarakat ereszt ki a szeméből és azokkal áthatol minden más emberen, bőrön, zsír- és húsrétegen, — az láthat anatómiai ábrákat, rezgő beleket és agypelót, excrementumokat és szekréciót, — de logikát nem láthat. Szabó Dezső előtt mindannyian felmetszett hasu állatok vagyunk, és mint ilyenek, mindannyian undorító. Ez a rettentő nézésű ember nem szerethet bennünket, nem szerethet senkit és nem érthet meg senkit. Csak szerelmes lehet. Csak rajonghat és gyűlölhet. Mindenre képes, — de csak a szenvedélyei által.

És ezért nagy. Óriás a maga vízióiban. És böles a kitisztult pillanataiban, amikor azonban csak lucidum intervallumok nála. Ha így másodpercre megfiggád, akkor ilyet írsz: „Csak a belső érzésként fontos ezen a világon.” A belső építés, ami a lélekben van, a mi a lélekben épül. A külső világ nem fontos. Ki, hogy bánik velem, nem fontos. Én vagyok a fontos, belül, amit magamnak felépít, a belső tisztaságom az erkölcsi világ-

FAISKOOLAK ES SZOLLÓLTÁNYTELEPEK RT.
AMBROSI, FISCHER & CO.
AIUD, JUD. ALBA
ÁRJEYZÉK DUTALAN.

Szállítunk a legjobb minőségben:
Szőlőoltványokat, amerikai
alanyvesszőket, gyümölcs- és
diszliákat, rózsákat, vadoncokat stb.

rendem.

Az októberi forradalomról szól a könyv, mindenki benne van, mindenkire rá lehet ismerni. Károlyi Mihályra, Jászi Oszkára, Hatvany Lajosra, Kassák Lajosra és a többiekre. De sosem szabad elfelejteni, hogy a szem, amely megvizsgálja őket, a Szabó Dezső szeme. A művész szeme. Amely nagyit és torzít, mert „sak így tudja beállítani abba a dimenzióba, amit irodalomnak nevezünk és ami gigantikus és félelmetes, mint a föld végén valami tulsó Tér, amelyben talán nincs is lebegő és amelyben talán az ember is csápokot, kopoltyukat és uszonyokat nyújt ki, hogy megéljen.

Benamy Sándor

MacDonaldon szemoperációt hajtanak végre

London, február 3.

MacDonald angol miniszterelnök szemén hályog támadt, amelyet operatív úton fognak eltávolítani. Az angol miniszterelnök emiatt kénytelen genfi útját elhalasztani és csak a jövő hét folyamán érkezik meg a leszerelési konferenciára.

Franciaország és őt előörse

London, február 3.

Az angol lapok jelentése szerint a most lezajlott kisantant-konferencián teljes védelmi egység mutatkozott a kisantant egyes államai, Románia, Csehszlovákia és Jugoszlávia között, amely államokhoz hozzá kell számítani Lengyelországot és Görögországot is. Valamennyi mögött irányító hatalomként Franciaország húzódik meg.

HALLÓ, ITT RÁDIÓ B. L.

SPEAKER: Tomcsa Sándor

Meghalt a kereskedelem! Éljen a csereskedelem!

Multi cikkemben a pénzhány és körülmények kényszerítő nyomása folytán a mindjobban előtérbe nyomuló cserekereskedelemmel kapcsolatban, egy pár érték ellenértékét próbáltam adni oly célból, hogy a cserét ajánló és a cserét elfogadó felek némileg tájékozódva legyenek az értékek eme realizálódásáról és így a kereskedelemről a csereskedelemre való áttérés első nehézségeit tölem telhetőleg megkönnyísem.

A multi alkalommal a könyveknek ellenértékét és a cserekereskedelemben való vásárló illetve cserélő értékmennyiségüket próbáltam meghatározni, egy-egy író összes műveit véve alapul, vászonkötésben, a könyvszekrény ráadásával.

Most egy helyzetképet fogok adni. Tegyük fel, hogy a pénz teljesen eltűnt a forgalomból és a közönség már teljesen berendezkedett a cserekereskedelemre. Egész természetesen veszi a változást és megy minden simán a maga útján és módján.

Pilantunk be egy háztartásba, hogy „akkor” milyen lesz a helyzet?

Tehát.
Szín: Egy jobbmodu család hálószobája. A gyerekek most mentek az iskolába, a Férj a tükör előtt köti a nyakkendőjét, a Feleség e pillanatban lépett ki az ágyból, most veszi a pongyoláját, Szoba-

lány a reggeli tálalásával foglalatoskodik.

FELESÉG (ásit): Mi legyen ma ebédre fiam?

FÉRJ (kissé rosszkedvűen, valami váltója jár le holnap): Ugy-e mondtam szíven, hogy hagyjon nekem békét az efféle kérdésekkel. Ezt minden reggel megérdekli — legfennebb az ásitás elmarad — s ha óhajomat olykor-olykor előterjesztem Önnek, richtig: pont! az ellenkezőjét találom délből az asztalon. Ha töltött-káposztát mondok, töltetlen placsin-tát ad s a megbeszellt bécsi-szelet helyett kolozsvári-rostélyossal traktál. Asszonyom, Ön nincs tisztában a földrajzzal, csak ezt ne a gyomromon keresztül adja tudomásomra.

FELESÉG: Hja, uram, ez önnek az egyetlen felfogó szerve.

FÉRJ: Ez a szerencsém édesem. Nekem is és magának is. Hogy csak gyomrom volt! Ezt akarta...?

FELESÉG: Gomba-levest dondoltam...

FÉRJ: Nézzé fiam: főzön amit akar. Tudja mit? Főzön egy kis strichninelvest arzen-galuskákkal. Hadd iakjak már egyszer jól! Nna! (Ráncigálja a gallérját.) Az Isten verné meg ezt a büdös gallért is. Tegnap adtam érte egy zongoralábat és sehogy sem akar állni.

FELESÉG: Öltözködni azt tud. Tegnap járt itt a szabó a részletért. Két zergéből alig adott vissza három philodendront és egy hajó-szirénát, azt pedig a villanyért adtam. Mielőtt elmenne, kérem, hogy a konyhára való hagyja kint. Nem lesz miből főztek: egy utolsó cserebogár sincs a háznál...!

FÉRJ: Na látja, ez maga! Alig egy hete adtam a háztartásra két mumiát, egy ping-pong-asztalt, kilenc géppuskát és mit tudom én: tíz vagy tizenegy gyerekkoporsót. Mit gondol: lopom én az

eszközt? Bezzeg a Blochné egy műtőasztalból két hétig főz!

FELESÉG: Ó, Blochné, az egész más. Blochné egy zseni. Blochné tud alkudni. Blochnénak nincs a pofáján bőr. Blochné képes arra, hogy őt tojásért egy Erdős Renée-regény kéziratát igérje. De meg is mondta a kofa neki. Ezt akarja?

FÉRJ: Nem ezt akarom édesem. Isten ments. Csak azt akarom, hogy bepillantást engedjen háztartásunk titkaiba. Hogy őszinte legyenek: én már nem birom. Holnap jár le a váltóm — tudja mikor azt a nyolcezerkétszáz méter kábelt vettük fel a Pali pótvizsgájára? — most a frász tör ki, hogy törlesztésre hogy teremtsék elő egy szemafort és az új váltóra két fiola malária-szérumot?! És akkor ön nekem jön ezzel az esztelen költekezésével...

FELESÉG: Aber nicht vor die Dienstboten! (A szobalányhoz: Erzi! hozzon négy kiftit (A szekrényből az asztalra dob egy autószenműveget). Csak vigyázzon, tegnap is egy hamis hőzentrágeret adtak vissza. (Szobalány el.)

FÉRJ: Igenis mondom: esztelen költekezésével.

FELESÉG: El akar számoltatni? Kétekedik? Miért nem mondja mindjárt, hogy meglopom! (Sir.)

FÉRJ: Bocsásson meg, de ha látom, hogy az ismerősök milyen minimálisból kijönnek, nem tudom mit gondoljak. Szabónak megint lehuztak a fizetéséből öt kényszerubbonyt és tegnap rendelték egy hálót. Hogy tudják ezt csinálni?

FELESÉG: Nem tudom. Biztosan Szabóék is zsenik. Általában mindenki zseni, csak a maga felesége egy buta liba. Igen, mert maga a családon kívül él. Nem bírja meglátni, hogy mibe kerül az élet. Tegnap a Pali tandijába: hat gégetükör és másfél kiló gilisztakása. Tegnapelőtti Erzsinek a bérébe egy hidrogén fejlesztő készülék és nyolc szemfedél. Zongora-törlesztésbe a múlt héten hét méter szibó tömlőt, fogorvosnak törlesztésbe egy buvárfelszerelést, a mézsáros a „vegetáriánus mus alapponalait” bőrbeköltött példányáért alig ad egy kiló húst s a tejesasszony két kondenzátorral felemelte a tej árát!

Mit tudja maga, mibe kerül az élet?!... Maga egy éjjel el tud mulatni három alligátort és mi van a fagyönggyel, amit a birtokért hoztak be?

FÉRJ (már fel van öltözve): Mennyit hánytorgatod azt a kis murit én nem említem, hogy minden ondolálásod egy kanáriba kerül...

FELESÉG: Neked akarok tetszeni.

FÉRJ: Megható. Szóval: mire volna szükséged?

FELESÉG: Pistinek egy cipő, holnapra meghívtam Gödényeket, cukor, zsír, a szabónő...

FÉRJ: Ne folytasd fiam. Itt a kassza kulcsa és ahol a darabos ál — hatodik épület harmadik emelet — ott van az a mammuth csontváz, hanem aztán nekem három hétig csend legyen...!

SZOBALÁNY (bejön): Naccsága kérem a pék ezért a vacakért nem akar kiftit adni. Azt mondta csak úgy ad, ha a naccsága elélenék neki a kék nefelejcsét a tó partján...

FELESÉG (szemrehányóan a férjének): Látdod?!

FÉRJ: Csak vigyázz fiam, nehogy hamisat hozz forgalomba. „Törvény szerint büntetettik...”

(Ebben a pillanatban megszólal a tegnap este nyitva felejtett rádió:

„Halló itt rádió Bukarest. A kormány ma expozé bocsátott ki, mely szerint az ország gazdasági helyzetét kielégítő...”

Itt a Férj undorral lezárta a rádiót.)

Ertékpapirokat

olasz vörös + szerb, török s egyéb sorsjegyeket veszünk Levéportó ellenében tájékoztatást és huzási eredményt közlünk.

Áruosztályunk

átvesz képviseleteket

Ingatlan forgalmi osztályunk

házak, földbirtokok vételét, eladását közvetíti.

Információ osztályunk

bizalmas információkat ad. Inkassókat ellát, hitelezők érdekképviseletét vállalja.

U...ON BANK R.-T.: SATU-MARE.

Közgazdaság

Piacra talált a román buza és kukorica

Az életbelépett román-francia vámegyezmény

Franciaország össz-buzakivitelének 10 százalékát Románia exportálja. Minimálisan nyolcszáz ezer mázsa a kukorica-kontingensünk

Mit tartalmaz a román-francia egyezmény?

Bukarest, február 3.

Röviden jelentettük már, hogy február elsejével életbe lépett a román-francia vámegyezmény, amely a két állam közötti külkereskedelmet kiszélesíti s az eddigénél nagyobb kölcsönös vámegyezményben részesíti.

Az egyezményben Franciaország több román mezőgazdasági cikk részére leszállította a beviteli vámokat, ezzel szemben Románia egyes francia iparcikkekre biztosított az eddigénél alacsonyabb behozatali vámokat.

Az egyezmény a román exportcikkek-re az alábbi megállapodásokat tartalmazza:

TENGERI

Tengerire a megegyezés úgy szól, hogy a francia kormány a jelenleg érvényben levő vámot 30 százalékkal csökkenti a kisszemű sárga román kukoricára, amelyből Románia évi minimális 800.000 méter-mázsát vihet be francia piacra. Az évi kvótát egyébként ennek a minimálmeny-nyiségnek figyelembevételével évről-évre állapítja meg a francia kormány.

CUJKA ÉS LIKÖR

Franciaország kötelezte magát arra, hogy legkevesebb évi 30.000 hektoliterben állapítja meg a valódi román cujka és originális román likörök beviteli mennyiségét a francia piacra.

PREFERENCIALIS BUZA

A román buza bevitelét a francia piacra a következőképpen szabályozták:

1. A francia kormány minden év szeptemberében, legkésőbb október havában, amikor már meg tudja állapítani, hogy milyen arányu buzabevitelre van szüksége Franciaországnak, megállapítja a román buza beviteli kontingensét.

2. Ez a kontingens egyenlő lesz az össz francia buzabeviteli szükséglet tíz százalékával, másszóval Románia egytized részét szállítja annak a buzáknak, a mit a külföldi államok visznek be francia piacra.

3. A buza beszerzését a román exportörök szindikátusa végzi, vagy az a szerv melyet a román kormány erre a célra kijelöl. A Franciaországba szállított buzáknak jöminőségüknek kell lennie és meg kell felelnie a francia piac igényeinek.

4. A szállított buza fizetése nemzetközi áron történik. A bevitelénél azonban az érvényben levő minimális buzavám terhelő a román buzá is.

5. A kontingens leszállítása a francia agrárminiszterrel együtt történt megállapodás és rendszer szerint fog eszközölni.

6. A francia kormány a beviteli kvóta alapján leszállításra kért buzára előleget ad a román kormánynak a beszerzésre. Figyelembe véve azonban, hogy a nemzetközi ár változik, a francia kormány utólagos elszámolásra egy megfelelő hányadot visszatart, az így visszatartott esetleges árdifferencia azonban nem haladhatja meg a beviteli vám 30 százalékát.

AZ ÁLLATBEVITEL

Ugyancsak kontingentálási alapon történik a romániai élőállatok és vágott hus bevitele is. A kontingentáláshoz figyelembe veszik az eddigi román bevittet.

A FABEVITEL

A román fának francia piacra való bevitelénél 1932 évre az 1931 évi beviteli mennyiség vétetik figyelembe azzal, hogy a kvótát itt egyharmaddal csökkentik azzal a megjegyzéssel, hogy a francia kormányban jogában áll ezt a kontingenst csökkenteni, vagy emelni, aszerint, hogy a szükségletekhez képest több, vagy kevesebb fát vesz át más államtól. Algír részére a francia kormány fenntartja az 1931 évi beviteli fakvótát az 1932 évre is.

FÜGGELÉK

Az egyezményt három évre kötötték azzal, hogy kölcsönös megállapodással további három évre meghosszabbítható. Az egyezménynek buzára vonatkozó megállapodásait az egyezmény aláírása után az európai agrárszövetség kommissziója elé kell terjeszteni. Amennyiben az egyezmény buzára vonatkozó megállapodásait július 15-ig nem lehetne életbe léptetni, a román kormány az egész kereskedelmi egyezmény revízióját kérheti a kölcsönösségen alapuló vámelőnyök újabb egysúlyába hozása céljából.

MIT KAP FRANCIAORSZÁG?

A Romániának nyújtott előnyök ellenszolgáltatásként Románia a következő francia cikkekre adott jelentős vámked-

vezményt:

Különböző turóneműek, szardellák, kidolgozott állatibőrök, egy és kétszálú gyapjufonalak, gyapjumuszlinok, természetes selyemfonalak, selyemszövetek, különböző selyemanyagok, amelyek külön jegyzékbe foglaltattak, gombfélék, speciális rumok és konyakok, must- és borok, pezsgők, kész ruhák (konfekció-árúk), különböző automobil-alkatrészek és automobilon, parfümök, krémek, puderek, szárvizek, szájrúzsok stb. Mindezek külön jegyzékbe foglaltattak és a leszállított vámk feltüntetése mellett a vámhatalóságok részére kiadattak.

*

Az egyezmény, amint mondtuk, február elsején életbelépett s ezzel új éra kezdődött a román-francia külkereskedelemben.

A mezőgazdasági kamara szász tagjai ellen téves híreket helyeztek el a sajtóban

A brassómezei szászok és magyarok politikai szövetségét nem lehet megdönteni

Brassó, február 3.

Hetekkel ezelőtt a Brassómezei Gazdasági Kamara ügyeivel kapcsolatban a sajtóban olyan hírek kerültek, amelyek állítólagos hivatalos forrásokra támaszkodva, kedvezőtlen színben igyekeztek feltüntetni a brassómezei gazdasági élet szász reprezentánsainak kamarai működését. Minthogy külső forrásból származó híradás alapján a mi lapunkba is került egy olyan tudósítás, mely, bár teljesen távol állott a mi állásfoglalásunktól, de könnyen félrevezetésekre adhatott okot, alapos vizsgálat tárgyává tettük az egész kampányt, melyet a kamara régebbi szász vezetői és az ezek által vezetett munka ellen indítottak. Vizsgálódásaink eredményeképp meg kellett állapítanunk, hogy a kamara szász tagjainak működését kritizáló sajtóközlemények a tények jó, vagy rossziszemű elferdítésére épültek, de semmi esetre sem állapíthatók meg, sem a multban, sem a jelenben olyan tények, melyek a kamara vezetésében részt vett szász vezetőket, vagy a szász nép gazdasági intézményeit kedvezőtlen színben tüntethetnék fel.

Akik a sajtóban megjelent közlemények adatait szolgáltatották, azok nyilvánvaló tévedésből olyan tényeket igyekeztek a szászok terhére írni, amelyek olyan időből származnak, melyben a szászok döntő szóval nem is rendelkeztek, melyben a vezetés nem is szász kézben volt, minél fogva, ha ezekben az időkben történtek megróvást érdemlő intézkedések, azokért a felelősséget kétségtelenül az akkori vezetők viselik, akik azonban nem voltak szászok. Így például a szászok róvására igyekeztek feltüntetni az egészen Hamburgig terjedő beszerzési utat és annak nagy költségeit, holott a kamara nevében ez alkalommal két román vezetőállásban levő ur és csak egy szerényebb szerepű szász alkotta az utazó bizottságot. Ez az ut tulajdonképp ép a szász szakemberek és vezetők intenciói ellenére rendeztetett, ennek esetleges konzekvenciái tehát nem lehet a domináló román többséggel szemben elenyésző kisebbséget alkotó szász kamarai tagok róvására írni. A ténycsz-állatok beszerzése és kiosztása körül sem területi felelősség a szász tagokat és vezetőket. A fejlett szász gazdasági szervezkedésnek eredménye volt, hogy a szászok saját felelősségükre és saját intézményük tőkével külföldi beszerzéseket is eszközöltek, valamint, hogy a kamar által beszerzett állatokból is a tulajdonos többséget szász gazdák vásárolták meg, hiszen a román és magyar falvakban történt kiírdetés dacára sem jelentkeztek átvételre, csupán annyian, a hányan aztán

tényleg kaptak is állatokat.

Tévesen került a sajtóba az is, hogy a kamarai költségvetésnél a szászok 340.000 lejű követeltek a saját céljaikra. A régebben megalakult és az egész vármegye érdekeit szolgáló állattenyésztő szindikátus céljaira, melynek bármely nemzetiségű gazda tagja lehet, a gazdasági kamara szabályzata szerint évenként 60.000 lej juttatandó. A mostani kamara vezetősége ezt nem akarta felvenni a költségvetésbe és e körül tört ki a vihar, melyet a kormány úgy döntött el, hogy a statumilag biztosított összeg felvételét elrendelte. Mesterkéltén kevertetett össze ezzel az összeggel, mely egy közintézmény és így nem csak a szászok érdekeinek szolgálatára vétetett fel a költségvetésbe kormányintézkedéssel, az a 280.000 lej, mely az egész megyében felállítandó tenyészállat-telepek céljainak szolgálatára rendeltetett. Ez az összeg nem tekinthető a szász tényezőik támogatására szolgáló összegnek, mert ezek az intézmények a határmenti román községek érdekeit díjtalanul szolgálják, míg a szászok minden hágtásért 300 lejű fizetnek és így, tekintettel arra, hogy a szász gazdák jelentősebb állatállománnyal rendelkeznek és ennél fogva gyakran veszik igénybe ezt az intézményt, valóságos jó üzletet csinálnak az intézmény és illetve a kamara javára.

Megállapításaink rendjén tiszta képet nyertünk arról, hogy a kamara szász tagjait alapítvánul illeték vádakkal, mert ezek inkább rejtőzködnek nem követik el és így mások esetleges visszaéléseiért, vagy mulasztásaiért tárgyalagos ítéllettel felelőssé sem tehető.

A gazdasági kamara belső kis viszállyát egyesek igyekeztek úgy beállítani, mintha a szászok és magyarok közötti mélyreható ellentétek támadtak volna és a brassómezei szász-magyar paktum kötelékei meglazultak volna. Mondanunk sem kell, hogy ez a beállítás teljesen légből kapott. A kamara magyar tagjai teljes jóhiszeműséggel, de a szászok iránti mindenféle ellenszenv, vagy ellentét nélkül a félhivatalosan eléjük terjesztett adatok hatása alatt teljes jóhiszeműséggel szavaztak, e tényükben azonban nem volt semmiféle politikum, semmiféle elszakadási tendencia, hisz a szászok és magyarok között hosszú évekkel ezelőtt létrejött kisebbségi politikai kapcsolat ma még erősebb, mint volt valaha, és a szász nép irányító szervei és a Magyar Párt ma is a legteljesebb egyetértéssel intézik a két népet közösen érdeklő ügyek irányítását és lebonyolítását. És ezt a testvéri egységet semmiféle divide et impera törekvés nem is képes megbontani soha!

Egy-két nap múlva meglesz a döntés a bányamunkások kollektív-szerződési ügyében

Bukarest, február 3.

Irtunk róla, hogy a múlt év decemberében tárgyalások indultak meg az állami bánya- és kohóművek munkásai, másrészt pedig az államot képviselő ipar- és kereskedelemügyi miniszterium megbízottai között a kollektív munkaszerződésnek a folyó évre való meghosszabbítására vonatkozólag. Ezek a tárgyalások eredetileg Nagybanán, az ottani bányagazgatóságon kezdődtek meg a kolozsvári munkaügyi felügyelőség kiküldöttjének a részvételével. A munkásokat ezuttal is Gherman Eftimiu képviselő, a szociáldemokrata bányamunkásszövetség főtitkára képviselte.

Mint az előző években is, ez alkalommal sem sikerült az első tárgyaláson megegyezésre jutni. Az állam képviselői ugyanis különböző indokokkal a munkások 30 százalékkal való csökkenését követelték, amibe a munkások természetesen nem mehetek bele. A tavalyi kollektív szerződésnek emellett még több más pontja is volt, amelyeket a bányakincstár megbízottai a munkásság terhére meg akartak változtatni.

Ilyen körülmények között — akár évekre visszamenőleg minden egyes kollektív-szerződés tárgyalásánál — most sem maradt más hátra, mint hogy Ratescu semmitőszéki bírő elé vigyék az ügyet döntés végett.

A semmitőszéki döntőbíró tegnapi hívtá össze egyrészt a munkások, másrészt az ipar- és kereskedelemügyi miniszterium képviselőit az új kollektív-szerződéssel kapcsolatos ellentétek le-tárgyalására. Ezek a semmitőszéki tárgyalások legalábbis három napig elhúzódnak. Megegyezésre itt sincs kilátás, mert a miniszterium képviselői továbbra is makacsul ragaszkodnak a bérek jelentős leszállításához. Ennélfogva Ratescu semmitőszéki tanácsbíró egyedül fog az idei kollektív szerződés vitás pontjait illetőleg dönteni, miután mindkét fél érvelését meghallgatta és az ügyet, amelyben a múlt évben is 3 hozott döntést, alaposan tanulmányozza.

Alkalmunk volt a várható döntésre nézve megkérdezni az egyik munkásdelegátust, aki meglehetősen pesszimistikusan nyilatkozott a bérkérdéssel kapcsolatban. Szerinte az állami bányamunkásoknak számolni kell azzal, hogy béreik az idén a tavalyiaknál is alacsonyabbak lesznek.

Kis Közgazdasági Hírek

A MAGYAR KORMÁNY elhatározta, hogy május elsejével életbelépteti a keleteurópai időszámítást.

*

A NEMET VASUTAK bevétele 1931-ben 15,9 százalékkal kevesebb volt, mint 1930-ban és 28 százalékkal kevesebb, mint 1929-ben.

*

HIVATALOS KIMUTATÁS szerint az amerikai munkanélküliek száma 8 millió 500 ezerre szaporodott.

*

A BUKARESTI PÉKEK a kenyárak felemelésének engedélyezését kérték, de a kérést a fővárosi primária elutasította.

*

A KORMÁNY hírek szerint tárgyalásokat folytat egy francia tőkecsoporttal 70 ezer vagyon nyerspetroleum értékesítése ügyében.

*

TECHNICA CHIRURGICALA si Medicala bukaresti vállalat február 20-ára felszámoló közgyűlést hívott össze.

*

A ROMÁN MÉRŐKÖK SZÖVETSÉGE (AGIR) rendez évi közgyűlést tartott, amelyen a vezetőség beszámolt működéséről és megválasztották az új tisztikart.

*

A BELGA BANQUE COMMERCIALE De GAND, melynek negyven fiókja volt, Belgiumban, beszüntette a kifizetéseket. Hírek szerint a bank 40 millió frankos részvénytőkéje elveszett.

*

AZ ÚJ FRANCIA KÖLTSÉGVETÉST 124 milliárd frankban állapították meg. A költségvetés egyik súlyos tétele — a hadsereg.

*

A KORMÁNY legfőbb gazdasági bizottsága szerdán este ülésre ült össze több gazdasági kérdés megtárgyalására.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6. vastag betűből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszi hirdetés esetén 25%o engedmény. Állást keresőknek 25%o kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Házak és felkek

valamint minden egyéb ingatlan gyors adás-vevését előnyösen lebonyolítja a Kapu-utca 52 ui szám alatt ujonnan megnyitott brassói közvetítési iroda

V. W. Dressnandt & Co.

Legfinomabb meleg GYAPJUHÁRISNYÁKAT, legártóssabb CÉRNAHÁRISNYÁKAT, STUCNIKAT készítek, férfiaknak, nőknek, gyermekeknek. Brassó, Str. Dr. Babeş 6. földszint, Új kórházzal szemben. 16703

Egy vadonatúj kötőgép olcsón eladó. Brassó, Dobrogea-utca 29. 16657

Egy udvaron két emeletes ház 100 ezer lej évi jövedelemmel, sürgősen eladó. Brassó, Kőbánya-utca 19. 16738

Most alkalmi árak!

WESTEMEAN nál
BRASSO

Bukaresti gazdasági elfoglaltságom miatt — garancia mellett — azonnalra bérbe adom

Bérbe vennék vagy megvennék egy jólmenő vegyeskereskedést. Ajánlatokat „Vegyes kereskedés” jellegre a brassói kiadóba. 16767

FISER (Jud. Tarnava Mare) községi egyházközségek eladnak folyó évi február 16-án a helyszínen 800 darab prima osztályú csere és tölgyfát, szárlanként. Részletesebb feltételek a fiseri primáriánál megtekinthetők. 16734

DOBOZGYÁR megye székhelyén működő. átdó. Kevés tőkével vezethető. Cim 16764 szám alatt a brassói kiadóban.

Allást nyer

Titkárnő román nyelvtudással, intelligens, fiatal asszony, felvétetik. Ajánlatokat a brassói kiadóhivatalba „Titkárnő” jellegre. 16737

PERFEKT SZAKÁCSNŐ febr 15-iki belépésre Bukarestbe kerestetik. Szegő, Brasso, Hossz-szu-ucca 7. 15755

Allást keres

Cukrászsegéd állást keres azonnali belépésre. Dóczy Dezső Csikszereda Str. Bratianu 65. 16732

Egészséges nő ajánlkozik szoptatós dadának bárrová. Címét megadja ifj. Török Tamás Gheorgheni. 16709

Jóbizonyítványokkal rendelkező leány gyermek mellé vagy szobalánynak ajánlkozik. Cim 16759 sz. alatt a brassói kiadóban.

Lakás

Földszinten különbejárattal ucai butorozott szoba kiadó. Brassó, Kórház-ucca 26. 16764

Üzlethelyiség február 15-től kiadó. Brassó, Julius Maniu 21. (Vasut-ucca). 16765

Vegyes

Fuchs fogorvos (20 évi párisi praxissal), Bukarest, BEREZ 35. Díjtalan kezelés, foghuzás. 16380

MELEGAGYKERTESZETE-MET és baromfi-farmomat, felszereléssel, állatállománnyal. Künnle, Sft. Gheorghe. 16735

Házasság

Benősülne gazdaságba, avagy biztos egzisztenciát nyújtó üzletbe; 40 éves, magas, keresztény, több nyelvet beszélő, csinosnak mondott férfi, ki maga is saját házzal rendelkezik, idősebb leányok, avagy fiatalabb özvegyek, fénykép melléklettel irjanak „Intelligens” jellegre a brassói kiadóba, Szatmármegyiek előnyben. 16744

Könyvek

Petőfi összes költeményei egész vászonkötésben 65 lej, utánvételt 85 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában.

A HAZICUKRASZAT KEZIKÖNYVE, Krbekné kitűnő munkája alapján a legegyszerűbb és a legkülönlegesebb tésztákat mindenki házilag készítheti. A legjobb cukrászda otthon negyedannyi költséggel Ára kemény félévaszonkötésben 50 lej.

Dr. Dávid György Román nyelvten

és
Gyakorló könyv

legalkalmasabb a román nyelvnek magánaton.

tanító nélkül

való elsajátítására. A 200 oldalas könyv Ára portómentesen fűtve 80 lej, kötve 100 lej.

Megrendelhető a
BRASSÓI LAPOK
KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

ELISMERTEN

a legjobb román szótár a Dr. Dávid György-féle nagy kézi szótár.

Részenként több mint 24 ezer címszót tartalmaz. Román-Magyar rész fűtve 80.— II. Magyar-Román rész fűtve 80.— a két rész együtt kötve egész vászon kötésben 180.— lej; díszes félbőrös ében 240.— lej. — Kapható minden könyvkereskedésben. — Kiadta a

BRASSÓI LAPOK
KÖNYVOSZTÁLYA

Kitűnő kereseti lehetőség munkanélkülieknek!

Uccai ujságárusítókat (rikkansokat)

keresünk az ország minden részében. — Jelentkezni lehet:

Brassóban: a kiadóhivatalban d. u. 5-6 ig.

Bukarestben: Bdul Schitu Magureanu 21. d. u. 6-7 ig.

Az ország többi helyeiseiben mindenütt a helyi megbízottaknál vagy bizománnyosainknál.

Olcsó kotta vásárunk, szenzáció

10 darab jó kotta 15.— lej,
vidékre 20 — lej.

Brassói Lapok Könyvosztálya.

Népszinművek Műkedvelői előadásokra

Abonyi: A betyár kendője
Géczi: Amit az erdő mesél
Géczi: Gyimesi vadvirág
Szigligeti: A cigány
Tóth: A falu rossza
Rátkay: Felhő Klári
Erdélyi: Leánykérők
Győry: Nótás Kata
Berczik: Parasztkisasszony
Tóth Ede: A tolonc
Álmásy: A tót leány
Lukácsy: A vereshajú

A felsoroltakon kívül is igen nagy választék van.

Egy-egy kötet ára 54.— lej

Portó 10 lej. — Az összeg előzetes bektől dése ellenében szállítja a

Brassói Lapok Könyvosztálya

Ujítsa meg

lejárt előfizetését, hogy a lapot zavartalanul és fennakadás nélkül küldhessük.

A kiadóhivatal.

Nagyon szép kivitelű, garantált jóminőségű

butorok,
hálószobák,
ebédlők, konyhabutorok

raktárról, amíg a készlet tart

olcsó árban kaphatók.

Fizethető a Brassói Ált Takarékp. Szében Ált Takarékp és Áruforgalmi Bank betétkönyveivel is.

Scheeser & Co.

Asztalosárugár Brassó. Széles-u. 4 (Telef. 153). Schmollpasztával szembe

A KÖNYVPIAC NAGY SLÁGERE!

Az Atheneum-sorozat legújabb kötete:

FRANZ WERFEL:

A nápolyi testvérek

A legnagyobb osztrák író új regénye. Hat nápolyi testvér izgalmas életregényét át megmutatja a mai Olaszországot és a mai európai lelket.

Ebben a sorozatban eddig megjelent:

Móricz Zs.: Forr a bor. — Parrott: Ex feleség.

Minden kötet ára **68 Lei** egész vászonba kötve

Kapható a

BRASSOILAPOK KÖNYVOSZTÁLYA.BAN
BRASSÓ (KAPU-UTCA 56—58 sz AZ UDVARBAN)

Mély fájdalommal jelentjük hogy a nagyon szeretett jó testvér, nagybácsi és rokon

Györke Lajos

nyug. felsőkeres. tanár

életének 75 ik évében f hó 3-án reggel hosszas szenvedés után megszűnt élni.

Szeretett halottunk hült te temét f hó 5 én d u. 3 óra-
kor fogjuk a bolongai róm
kath. temető halottas házából
az ott levő családi sírba a re
formátus egyház szertartása
szerint örök nyugalomra he
lyezni

**Drága halottunk Istén
veled!**

Brassó, 1932 február 3.

A gyászoló család.

Szívünk leirhatatlan mély
fájdalmával tudatjuk, hogy a
mindnuájunk által nagyon sze-
retett jó férj, édesapa, nagyapa,
sógor és rokon

Bartók Béla

C. F. R. előfűtő

életének 52 ik. boldog házassá-
gának 24 ik évében f hó 2-án
hosszas szenvedés után visz-
szaadta lelkét Teremtőjének.

Drága halottunk porrászeit
f hó 4-én d. u. 4 órakor fog-
juk a Sztás-u. 106 sz alatti
gyászháztól a postaréti r. kath.
temetőbe örök nyugalomra ki-
sérni

Leikiüdvéért az engesztelő
szentmise áldozat f hó 5-én
reggel fél 8 órakor lesz az Égek
Úranak bemutatva.

Adj Uram
örök nyugalmat neki!

Brassó, 1932 febr. 3.

A gyászoló család.

A MODERN SISPORT

Az ugrás és futás techni-
kája és tréningje. — Írtá:

DÉVÁN ISTVÁN

(A magyar atlétikai klub
tagja sibajnok.) — Arató
Gyula festőművész 20 raj-
zával. — Ára 136.— Lei.

Kapható a

**Brassói Lapok
Könyvosztályában**

FRISS TOJÁS,

melynek — amint a háziasszo-
nyok fréfásan mondják —

százából százegy friss,

kapható összes csarnokainkban.
Rendelésre házhoz szállítva.
Minden tojás kontrollbélyegző
vel van ellátva.

Ára ezidőszertint: **2 lej.**
TEJSZÖVETKEZET BRASSÓ.

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő:

A BRASSÓI LAPOK nyomdavidallatának kiadása és cenzúrája: Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félévre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félévre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félévre 820, évente 1600 lej.

Fiókiadóhivatal és szerkesztőség Hunyad- és Alsófehérvármegyék részére Déva, Str. Ioan Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza)

MEGBIZOTTAK, Bukarest: Dán Dániel, Gerő Sándor és Kohn Jenő. — **Dés:** Str. S. Barau-
tiu 10. (Oszán Kálmán) — **Kolozsvár:** Str. Dubailor 7. (volt Fimár-utca) (Neumann Ignác)
Marosvásárhely: Benjámín Árpád Str. Bererie 1. (Sórház-u.) — **Nagyszeben:** Str. Tur-
nului 13. (Szigetváry László) — **Szatmár:** Csokonai-u. 10. (Váradi József) — **Ujvárhely megye**
és Székelyudvarhely: Orbán Balázs-u. 31. (Varró Elek). — **Szilágy megye:** (Halperin Ernő)
Torda: Str. Regele Ferdinand 25. (Dénes József.)

Központi szervezők, pénzfelvételei jogosultsággal Bartha Géza, Dán Mózes

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk